

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Державного вищого
навчального закладу

«Донбаський державний
педагогічний університет»

25 січня 2024 року

_____ С.О. Омельченко

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
БАЗОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЗА 2023 РІК

ЗМІСТ

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності	
а) коротка довідка.....	3
б) науково-педагогічні кадри.....	3
в) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки.....	3
г) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук, кількість захищених дисертацій.....	4
II. Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямками	
а) важливі результати за усіма закінченими у 2023 році дослідженнями і розробками.....	5
б) важливі результати, отримані під час виконання перехідних науково-дослідних робіт.....	6
III. Список наукових статей, опублікованих та прийнятих до друку у 2023 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор.....	9
IV. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених, у тому числі про діяльність Ради молодих учених та інших молодіжних структур.....	14
V. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.....	16
VI. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями	21
VII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.....	37
VIII. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.....	38
IX. Заключна частина.....	43

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності

а) коротка довідка

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – ДДПУ) є провідним науково-методичним центром у галузі вищої педагогічної освіти Донеччини, діяльність якого спрямована на забезпечення розвитку інтелектуального та творчого потенціалу, можливостей самореалізації здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників шляхом провадження інноваційної освітньої діяльності за всіма рівнями вищої освіти, здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, розвитку міжнародного співробітництва і партнерства, проведення національно-патріотичної та виховної роботи; генерування змін, які потребує регіон та країна.

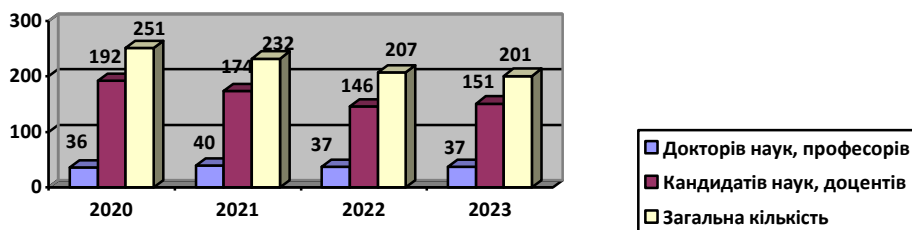
Відповідно до наказу МОН «Про тимчасове переміщення Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» від 15.04.2022 р. № 342 університет було тимчасово переміщено разом із відокремленим структурним підрозділом Горлівський інститут іноземних мов на базу Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (м. Дніпро).

У 2023 році в рейтингу українських закладів вищої освіти за показниками бази даних SciVerse Scopus серед 204 закладів ДДПУ посів 140 місце. За даними інформаційного освітнього ресурсу про освіту в Україні та за кордоном «Освіта.ua» серед 239 закладів вищої освіти України, представлених у консолідованому рейтингу ВНЗ України, ДДПУ посів 177 місце. Відповідно до рейтингового оцінювання університетів України «Топ-200 Україна» – 165 місце. У якості вихідних даних для складання рейтингу були використані найбільш авторитетні серед експертів та засобів масової інформації національні та міжнародні рейтинги вузів України: «Scopus», «Топ-200 Україна» та «Вебметрикс».

б) науково-педагогічні кадри

Викладацький склад університету налічує 201 викладачів, із них 37 є докторами наук, професорами, 151 – кандидатами наук, доцентами.

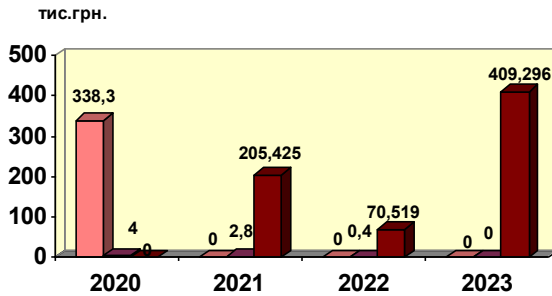
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальна кількість науково-педагогічних працівників	251	232	207	201
Кількість докторів наук, професорів	36 (14,3%)	40 (17,2%)	37 (17,9%)	37 (18,4%)
Кількість кандидатів наук, доцентів	192 (76,5%)	174 (75,0%)	146 (70,5%)	151 (75,1%)

в) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки:

Категорії робіт	2020 рік		2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень
Фундаментальні	1	338,3	-	-	-	-	-	-
Прикладні	-	-	-	-	-	-	-	-
Госпдоговірні	20	4,0	14	2,8	2	0,4	-	-
Міжнародні гранти	-	-	1	205,425	1	70,519	1	409,296

Фінансування досліджень базового університету Державного вищого навчального закладу "Донбаський державний педагогічний університет"

г) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та доктора наук, кількість захищених дисертацій

У Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про рішення з питань присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань та внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 7 квітня 2022 р. № 320» від 06.06.2022 р. № 530 діє спеціалізована вчена рада Д 12.112.01 з присудження наукового ступеня доктора наук за спеціальностями: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» та 13.00.05 «Соціальна педагогіка» до червня 2025 р.

Відповідно до наказу МОН «Про затвердження рішень атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 25.10.2023» № 1309 від 25.10.2023 р. внесено зміни до складу спеціалізованої вченої ради Д 12.112.01 з присудження наукового ступеня доктора наук для проведення разового захисту Іванчук С.А. зі спеціальностей 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти та 13.00.08 – дошкільна педагогіка. У звітній період докторську дисертацію доцента Іванчук С.А. було прийнято до захисту.

Рішенням Вченої ради університету (наказ № 559 від 30.11.2023 р.) було відкрито докторантуру зі спеціальності 053 Психологія. Станом на 01.01.2024 р. в університеті діє докторантура за спеціальностями 033 Філософія, 053 Психологія, 231 Соціальна робота. В докторантурі зі спеціальності 231 Соціальна робота успішно навчається 1 докторант.

У травні 2023 р. освітньо-наукова програма 011 Освітні, педагогічні науки підготовки докторів філософії успішно пройшла процедуру акредитації та отримала сертифікат про умовну акредитацію терміном на 1 рік; у вересні 2023 р. сертифікат про умовну акредитацію терміном на 1 рік отримала освітньо-наукова програма 053 Психологія.

Наказом ДДПУ № 589 від 21.12.2023 р., за результатами рішення Вченої ради ДДПУ (протокол № 4 від 21.12.2023 р.), створено разову спеціалізовану вчену раду для захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії аспірантки ДДПУ, зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. 27.12.2023 р. інформацію про разову раду успішно завантажено у інформаційній системі НАЗЯВО.

Загалом працівниками й аспірантами базового університету у 2023 р. було захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

II. Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямами
а) важливі результати за усіма закінченими у 2023 році дослідженнями і розробками

1. «Інтенсифікація використання інноваційних технологій навчання іноземних мов (англійської, німецької) студентів мовних спеціальностей» (виконано не за кошти державного бюджету). Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології Коротяєва І.Б. У виконанні дослідження у 2023 р. році брали участь 7 осіб (7 кандидатів наук).

Протягом 2023 року отримано такі наукові результати:

- виявлено особливості семантизації іншомовної лексики в процесі формування лексичних навичок на уроці англійської мови під час тренування діалогічного мовлення в старшій школі;
- систематизовано методи і прийоми персоналізації та індивідуалізації в навчанні англійської мови в старшій школі на рівні тренувальних вправ;
- досліджено дидактичні можливості інфографіки на уроці англійської мови;
- аргументовано та розкрито дидактичну сутність методів навчання майбутніх викладачів іноземної мови, визначено їхню продуктивність в озброєнні спеціалістів з іноземної мови навчально-педагогічним та соціокультурним комплексом знань;
- вивчено інноваційні візуальні ресурси та визначено специфіку їхнього використання на уроці іноземної мови;
- розкрито позитивний вплив дебатів на ставлення учнів до уроку, збільшення мотивації, продуктивності навчання;
- розглянуто лінгвокраїнознавчі та лінгвокультурологічні аспекти як важливих складових у вивченні англійської мови.

За результатами дослідження у 2023 р. взято участь у написанні зарубіжної колективної монографії; опубліковано 3 статті в журналах, що індексуються в БД Web of Science Core Collection, 4 статті – у БД Index Copernicus, 7 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України, 25 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

2. «Розвиток внутрішнього потенціалу особистості в процесі соціалізації» (виконано не за кошти державного бюджету). Науковий керівник – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Мелоян А.Е. У виконанні дослідження у 2023 р. році брали участь 7 осіб (7 кандидатів наук).

Протягом 2023 року отримано такі наукові результати:

- досліджено особливості прояву вікарної травми та посттравматичного стресового розладу у психологів, які працюють в умовах військових дій;
- вивчено психологічні особливості емоційного вигорання як синдрому професійного стресу вчителів шкіл інтернатів для дітей з вадами інтелекту;
- проведено порівняльний аналіз кореляції між емоційною стабільністю та параметрами психічного здоров'я у спортсменів різного рівня кваліфікації;
- досліджено особливості взаємозв'язку самоставлення і локусу контролю у здобувачів вищої освіти;
- досліджено вплив війни в Україні на психологічне здоров'я здобувачів вищої освіти; взаємозв'язок стратегій психологічного захисту та самоактуалізаційних процесів у здобувачів вищої освіти;
- розроблено альтернативні методи психотерапії для надання консультативної допомоги студентам вищої освіти і населенню з актуальних питань сьогодення.

Протягом звітнього періоду проведено супервізорські роботи з мобільними групами психологів, волонтерами, які працюють з населенням, науково-методичний супровід підрозділу психологічної служби.

За результатами дослідження у 2023 році взято участь у написанні колективної монографії; опубліковано 2 статті в журналах, що індексуються в БД Web of Science Core Collection, 8 статей – у БД Index Copernicus, 10 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України, 36 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

б) важливі результати, отримані під час виконання перехідних науково-дослідних робіт

1. «Крайові задачі, теорія функцій, комбінаторні структури на многовидах та їх застосування» (виконано не за кошти державного бюджету). Науковий керівник – доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математики та інформатики Чуйко С.М. У виконанні дослідження у 2023 р. році брали участь 7 осіб (3 доктори наук, 4 кандидати наук).

Протягом 2023 року отримано такі наукові результати:

- знайдено конструктивні необхідні та достатні умови розв'язності та схему побудови розв'язків неавтономної нелінійної крайової задачі, не розв'язаної відносно похідної, з використанням методу найменших квадратів. Побудовано збіжні ітераційні схеми для знаходження наближень до розв'язків нелінійної крайової задачі, не розв'язаної відносно похідної;

- отримано конструктивні умови розв'язності та схему побудови розв'язків нелінійної автономної крайової задачі для звичайного диференціального рівняння у критичному випадку з використанням методу декомпозиції Адомяна;

- отримано конструктивні умови розв'язності нелінійної періодичної крайової задачі для звичайного диференціального рівняння у випадку параметричного резонансу. Для нелінійної періодичної крайової задачі у випадку параметричного резонансу отримано схему побудови розв'язків з використанням методу декомпозиції Адомяна. Ефективність отриманої схеми побудови розв'язків нелінійної періодичної крайової задачі для звичайного диференціального рівняння у випадку параметричного резонансу продемонстровано на прикладі задачі про знаходження періодичних розв'язків і власної функції рівняння Матьє;

- розраховано точне значення та знайдено поліном найкращого вагового поліноміального наближення ядер вигляду $\frac{A+Bx}{(x^2+\lambda^2)^2}$, де $A, B \in \mathbb{R}$, $\lambda > 0$ в середньо-квадратичній метриці;

- досліджено нерівності типу Джексона в просторі Безиковича – Муселяка – Орлича;

- встановлено формули для підрахунку числа 0-топологічно нееквівалентних напів-мінімальних гладких функцій на орієнтовній поверхні роду 3.

У межах двосторонньої Угоди між Австрійською академією наук та Національною академією наук України завідувач кафедри математики та інформатики Чуйко С.М. (відповідальний виконавець проєкту) та професор кафедри Несмелова О.В. (керівник проєкту) виконували протягом 2023 року проєкт «Constructive methods for reconstruction of nonlinear boundary-value problems with application in medical research and image reconstruction» (Конструктивні методи відновлення нелінійних крайових задач із застосуванням до медичних досліджень та відновлення зображень).

Протягом червня-грудня 2023 р. наукові дослідження аспірантки кафедри математики та інформатики Кузьміної В. були підтримані за рахунок гранту від The European Federation of Academies of Sciences and Humanities (Європейської федерації академій наук та гуманітарних наук) або All European Academies – ALLEA, в рамках програми для переміщених науковців EFDS (European Fund for Displaced Scientists), грант EFDS-FL2-08.

Для обміну науковим досвідом та підтримання сучасного рівня наукових досліджень в університеті працює міжвідомча лабораторія «Крайові задачі теорії диференціальних рівнянь». Її було затверджено постановою Бюро відділення математики Національної академії наук України (протокол № 9, п.5 від 24 грудня 2009 року). Лабораторія працює у

складі відділу диференціальних рівнянь та теорії коливань Інституту математики НАН України, подвійного підпорядкування – Інституту математики НАН України та ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

При кафедрі математики та інформатики видається «Збірник наукових праць фізико-математичного факультету ДДПУ», який включено до наукометричної бази даних Index Copernicus.

За результатами дослідження протягом 2023 року опубліковано монографію, навчальний посібник, 13 статей в журналах, що індексуються в БД Scopus, 4 статті – у БД Index Copernicus, 12 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України; 44 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

2. «Реалізація інноваційного характеру освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій» (виконано не за кошти державного бюджету). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики Величко В.Є. У виконанні дослідження у 2023 р. році брали участь 7 осіб (1 доктор наук, 6 кандидатів наук).

Протягом 2023 року отримано такі наукові результати:

- вивчено проблему стандартизації підготовки майбутніх учителів інформатики, особливості використання певних програмних засобів в освітній діяльності;
- досліджено зміст електронного навчання та його поєднання з класичними формами та методами навчання;
- обґрунтовано значення технологій електронного навчання як сучасного засобу навчальної діяльності;
- досліджено алгоритмічну компетентність майбутніх учителів математики як складову професійної компетентності;
- висвітлено значення застосування хмарних технологій у процесі навчання математики.

Упродовж звітнього періоду було проведено VII Всеукраїнську інтернет-конференцію «Технології електронного навчання – 2023» (3 листопада 2023 р.). У конференції взяли участь 45 осіб. Співорганізаторами виступили – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Одеський коледж комп'ютерних технологій Одеського державного екологічного університету.

У межах співпраці з ГО «Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» на базі університету продовжував функціонувати «Філіал Дівчата STEM» з метою подальшого розвитку та реалізації STEM-освіти в Україні (координаторка філіалу – доцент кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики Кайдан Н.В.). Протягом звітнього періоду були проведені цікаві активності із залученням студенток фізико-математичного факультету, які було присвячено жінкам у STEM галузях.

За результатами дослідження у 2023 році взято участь у написанні зарубіжної колективної монографії; опубліковано 3 статті у журналах, що індексуються у БД Scopus, 7 статей – у БД Index Copernicus, 8 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України; 7 статей у зарубіжних виданнях.

3. «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» (виконано не за кошти державного бюджету). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти Гаврілова Л.Г. У виконанні дослідження у 2023 році брали участь 12 осіб (4 доктори наук, 8 кандидатів наук).

Протягом 2023 року отримано такі наукові результати:

- вивчено європейський досвід підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи в сучасних умовах глобалізації, інтернаціоналізації та цифровізації суспільства і освіти;

- продовжено наукове осмислення Концепції Нової української школи, зорієнтованої на формування інформаційно-цифрової компетентності учнів, а також поглиблене вивчення англійської мови як мови європейської комунікації;

- вивчено офіційні документи мовної політики Європейського Союзу, проаналізовано наявні перешкоди з її реалізації;

- досліджено зарубіжний досвід упровадження програми соціально-емоційного навчання в початковій школі;

- обґрунтовано роль TED TALKS ресурсів у вдосконаленні іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта.

У 2023 році на кафедрі теорії і практики початкової освіти продовжено реалізацію двох проєктів за напрямом Жан Моне Програми Європейського Союзу Erasmus+ «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) та «Європейські практики медіаосвіти» (101085162 EUPinMED ERASMUS-JMO-2022-MODULE). Упродовж звітнього періоду відбулися такі активності в межах цих проєктів:

- проведено дебати «Європейський вектор: інтеграція через комунікацію», літню школу «Інтеграція через комунікацію» (20 годин) для вчителів закладів загальної середньої освіти, літню школу «Інтеграція медіаосвіти в уроки мистецтва» для вчителів закладів загальної середньої освіти, тренінговий курс для членів Університету третього віку «Медіаграмотність для людей старшого віку», круглий стіл «Європейські практики медіаосвіти заради демократії», воркшоп для учнів початкової школи «Медіаграмотність для дітей»;

- видано матеріали Міжнародної конференції «Професіоналізм педагога в умовах європейських цифрових інновацій», проведеної в межах проєкту (16-17.05.2023 р., онлайн);

- видано колективну монографію «Досвід міжкультурної комунікації: історія та теорія»;

- відкрито дистанційний курс «Цифрові сервіси міжкультурної комунікації» (загалом 70 годин на рік);

- розроблено інтенсивний курс «Медіаосвіта у підготовці вчителів» для викладачів ЗВО;

- 02.02.2023 р. на зборах здобувачів освіти магістерського рівня спеціальності 013 Початкова освіта проєктні групи представили програми академічних курсів «Міжкультурні комунікаційні студії», «Європейські медіаосвітні студії»;

- 31.01.2023 р. розпочато викладання навчальної дисципліни «Міжкультурні комунікаційні студії» у межах реалізації проєкту;

- розроблено та видано дидактичні матеріали за результатами викладання впроваджених навчальних дисциплін у вигляді методичних рекомендацій для студентів та викладачів закладів вищої освіти.

При кафедрі теорії і практики початкової освіти видається збірник наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти», який включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» зі спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки та 015 Професійна освіта (наказ МОН від 28.12.2019 р. №1643) та до наукометричної бази даних Index Copernicus.

На базі проведеної роботи захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії; видано колективну монографію; опубліковано 7 навчальних посібників, 1 статтю в журналі, що індексується в БД Web of Science Core Collection, 14 – у БД Index Copernicus, 19 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України, 35 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

III. Список наукових статей, опублікованих та прийнятих до друку у 2023 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор

а) список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2023 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор та включені в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science Core Collection

№ з/п	Автор(и)	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
Статті				
1.	Chuiko S.M.	Conditions for the solvability of the problem inverse to the linear autonomous Noether boundary-value problem	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 268, №2, P. 147–156
2.	Chuiko S.M., Shevtsova S.K.	Solvability conditions for nonlinear matrix equations	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 270, №3, P. 407–419
3.	Chuiko S.M., Chuiko O.V., Kuzmina V.O.	Nonlinear integrodifferential boundary-value problems unsolvable with respect to the derivative	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 270, №2, P. 385–395
4.	Chuiko S.M., Boichuk A.A., Kuzmina V.O.	Nonlinear integrodifferential boundary-value problems with delay unsolved with respect to the derivative	Ukrains'kyi Matematychniy Zhurnal	Vol. 74, №9, P. 1334–1347
5.	Chuiko S., Benner P., Zuyev A.	A periodic boundary value problem with switchings under nonlinear perturbations	Boundary Value Problems	№50, P. 1–12
6.	Chuiko S.M., Nesmelova O.V., Kalinichenko Ya.V.	Conditions of solvability of the problem inverse to the Cauchy problem for a difference-algebraic equation	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 272, №2, P. 316–329
7.	Chuiko S., Boichuk O., Nesmelova O.	On a reduction of an nonlinear autonomous Noether boundary-value problem to a critical case of the first order	Miskolc Mathematical Notes	Vol. 24, №1, P. 105–117

8.	Chuiko S.M., Nesmelova O.V., Shevtsova K.S.	Differential-algebraic boundary-value problems with impulsive action	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 273, №2, P. 316–331
9.	Benner P., Chuiko S., Nesmelova O.	Least-squares method in the theory of nonlinear boundary- value problems unsolved with respect to the derivative	Ukrainian Mathematical Journal	Vol. 75, №1, P. 40–55
10.	Chaichenko S.O., Savchuk V.V., Shidlich A.L.	Екстремальні задачі вагового наближення на дійсній осі	Український математичний вісник	Vol. 20, №4, P. 593–605
11.	Nesmelova O., Gutlyanskiĭ V., Ryazanov V., Yakubov E.	The Dirichlet problem for the Beltrami equations with sources	EJournal of Mathematical Sciences	Vol. 273, №3, P. 351–376
12.	Nesmelova O., Gutlyanskiĭ V., Ryazanov V., Yakubov E.	On the Hilbert problem for semi- linear Beltrami equations	Journal of Mathematical Sciences	Vol. 270, №3, P. 428–448
13.	Nesmelova O., Gutlyanskii V., Ryazanov V., Yakubov E.	Toward the theory of semi-linear Beltrami equations	Constructive Mathematical Analysis	Vol. 6, №3, P. 151–163
14.	Kurinna S., Slutskiy Y., Panasenko E., Shcherbiak I.	Social, psychological, professional and academic features of the use of social media in the activities of higher education institutions	International Journal of Media and Information Literacy	Vol. 8, №1, P. 228–239
15.	Ivanchuk S.A.	Training future educators to develop ecological knowledge of preschool and school children	Revista Eduweb	Vol. 17, №2, P. 126–137
16.	Shulha T.V.	Development of pedagogical culture in the preparation of a future specialist in banking services	Financial and credit activity-problems of theory and practice	Vol. 1, №48, P. 441–449
17.	Rudenko M., Bilytska V., Krysalo O., Vasyliuk V., Teleshun K.	Application of the research approach to teaching future translators in higher educational institutions	Journal for Educators, Teachers and Trainers	Vol. 13, №5, P. 248–258
18.	Harmash O., Pak A., Kozlova T.,	Methodological principles in the field of philology of	Amazonia Investiga	Vol. 11, №55, P. 200–207

	Kovalova K., Tkachenko L.	modern European methods of teaching a foreign language		
19.	Roman V., Bak H., Horlachova V., Pasyk-Kosarieva N., Dolynskiy I.	The efficiency of digital technologies in the development of listening comprehension strategies for students of higher educational institutions	Apuntes Universitarios	Vol. 13, №1, P. 415–433
20.	Dychko D., Dychko E., Nekhanevych O., Dychko V., Klimenko Y., Shaída N., Shaída O., Radziejowska M.	Reactive response of peripheral blood neutrophils of school- age adolescents with scoliosis	Retos	№51, P. 102–108
21.	Dychko D., Dychko E., Hryhorenko H., Kokhan S.	Effectiveness of the influence of rehabilitation physical education on the psychological and physical status of people.	E3S Web of Conferences	№284, 08023 P. 1–11
22.	Vitsko S., Hryhorenko H., Sobko I., Gulich O., Nakonechnyi I.	Features of sports training of archers based on the use of simulators	Journal of Physical Education and Sport	Vol. 22, №10, P. 2539–2548
23.	Mamicheva O., Kurinna A., Iliichuk L., Nesterenko T., Romanova I., Pinchuk Y.	Formation of rhetorical competence in university applicants as a necessary factor for successful professional activity	Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensiona	Vol. 14, №4, P. 230–242
24.	Mamicheva O., Butuzova L., Shulzhenko D., Kolykhan V., Nesprava M., Podofiei S.	Neuropsychological technologies for maintaining occupational health of an individual	Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensiona	Vol. 14, №4, P. 145–158
25.	Velychko V.E., Papadakis S.J., Kiv A.E., Kravtsov H.M., Osadchyi V.V. and others	Unlocking the power of synergy: the joint force of cloud technologies and augmented reality in education	CEUR Workshop Proceedings	Vol. 3364, P. 1–23
26.	Velychko V.E.,	Advancing lifelong	CEUR Workshop	Vol. 3535, P. 1–16

	Papadakis S.J., Semerikov S.O., Yechkalo Y.V., Vakaliuk T.A. and others	learning and professional development through ICT: insights from the 3L-Person 2023 workshop	Proceedings	
27.	Fedorenko E.G., Velychko V.E., Naboka O.G., Kravtsov H.M.	Informatization of education: driving force for integration of modern higher education in the global information space	CEUR Workshop Proceedings	Vol. 3535, P. 128–147
28.	Naboka O., Rudenko Y., Petrenko S., Pronikova M., Semenikhina O. and others	Using web quests in professional training student-managers	45th Jubilee International Convention on Information, Communication and Electronic Technology	P. 706–710
29.	Tsybulko L., Budnyk O., Kushniruk S., Shevchenko A., Fomin K., Konovalchuk I.	Education innovations: new wartime experience of Ukrainian universities	Journal for Educators, Teachers and Trainers	Vol. 13, №5, P. 464–471
30.	Berezka S., Overchuk V., Kononenko O., Liesnichenko N., Ostopolets I. and others	Psychosocial rehabilitation under long-term stress: a relevant approach for effectively achieving results	AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research	Vol. 13, №1, P. 99–104
31.	Meloian A., Pohribna A., Kiian A, Sharypin A., Bulavina O.	Specialists' basic behavioural coping strategies when handling stressful situations	Amazonia Investiga	Vol. 11, №60, P. 102–112
32.	Stepanenko L., Halian I., Kurova A., Semenov O., Semenova N.	Comparison analysis of the correlation between emotional stability and mental health parameters in athletes of various skill levels	Amazonia Investiga	Vol. 11, №54, P. 65–75
33.	Omelchenko M., Lopatynska N., Deka I., Protas O., Dobrovolska N.	The role of inclusive education in the social integration of children with special educational needs	Cadernos Educacao Technologia E Sociedade	Vol. 16, №1, P. 135–142
34.	Iaburova O., Shekhavtsova S.,	Modern technologies for forming	Eduweb-Revista De Technologia De	Vol. 17, №2, P. 177–187

	Koknova T., Zhovani R., Kolmyk N.	intercultural competence in students of HEIs in the process of professional training	Informacion Y Comunicacion En Educacion	
35.	Odynchenko L., Dmytriieva I., Ivanenko A., Mudryk O., Ivakhnenko A., Shelever O.	Mental and pedagogi- cal techniques in teaching children with special educational needs: neuropedago- gical aspect	BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience	Vol. 13, №4, P. 292–305
36.	Voronova N., Bannikova K., Fryz P., Bondarenko A., Bilozub L.	Digital transformations in culture and art: new opportunities and challenges	Amazonia Investiga	Vol. 12, №61, P. 348–358

б) список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2023 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор

№ з/п	Автор(и)	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
Статті				
1.	Kazakov I.M.	Сценарій змішаного навчання світової літератури у процесі вивчення теми «Творчість Адама Міцкевича»	Dydaktyka polonistyczna	Vol. 8, №17, P. 71–80
2.	Tsybulko L., Shumiatska O., Palamar N., Bilyk R., Yakymenko S., Yakovenko S., Bida O.	The Main Methodological Positions of Educational Institutions in the System of Educational Work of the Modern Information Space	International Journal of Computer Science and Network Security	Vol. 22, №11, P. 272–278
3.	Dmytriieva I.V., Odynchenko L.K., Ivanenko A.S.	Специфіка навчання грамоти дітей з низьким рівнем готовності до читання і письма	Modern engineering and innovative technologies	№24, P. 95–96
4.	Odynchenko L.K., Kolot L.M.	Національно-патріотичне виховання в структурі позакласної виховної роботи спеціальної школи	SWorldJournal	№16, P. 67–71
5.	Bilychenko O.L.	European Experience and Ukrainian Practices of Ensuring Academic Integrity	Media4u Magazine	№1, P. 3–7

IV. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених, у тому числі про діяльність Ради молодих учених та інших молодіжних структур

У базовому університеті активно працює Рада молодих вчених ДДПУ (далі – РМУ), яка є невід’ємною складовою діяльності університету і забезпечує інтеграцію освіти і науки.

Члени РМУ активно працюють за такими напрямками:

1. Наукова діяльність

Протягом звітного періоду членами РМУ було організовано та проведено такі заходи:

- науково-освітній івент «Кава з молодими вченими ДДПУ» – «Молоді вчені у блакитному» (04 квітня 2023 р.);

- секційне засідання у рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Перспективні напрями сучасної науки та освіти» (18 травня 2023 р.), що було приурочено до святкування Дня науки в Україні;

- науково-освітній івент «Кава з молодими вченими ДДПУ» – «Освіта для сталого розвитку» (06 червня 2023 р.);

- II онлайн-семінар «Виклики та перспективи для молодих науковців і майбутніх фахівців у галузі освіти в умовах воєнного сьогодення» (05 грудня 2023 р.).

У 2023 році члени РМУ взяли участь у таких заходах:

- Регіональна зустріч Рад молодих вчених Донецької області (12 липня 2023 р.);

- щорічна наукова конференція молодих вчених «Молодь і наука: подолання викликів сучасності та перспективи майбутнього розвитку» (20 грудня 2023 р.), яка проводилась радою молодих вчених при Донецькій обласній державній адміністрації за підтримки ДОДА.

У звітний період голова РМУ проф. Омельченко М.С. взяла участь у засіданнях спілки рад молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України (14 березня 2023 р., 13 квітня 2023 р., 15 травня 2023 р.).

У 2023 р. голова РМУ проф. Омельченко М.С., заступник голови доц. Шулик Т.В. та член РМУ доц. Шульга Т.В. взяли участь у Міжнародних літніх школах, які було організовано в Університеті імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща) у межах проекту NAWA «Solidarni z Ukrainą» за такими темами «Science Communication», «Project acquisition and management», «Administrative Services of the University» відповідно (квітень, червень, жовтень).

2. Інноваційна діяльність:

- протягом 30 жовтня – 3 листопада 2023 р. заступник голови РМУ та координатор регіонального акселератора GСІР для інновацій, технологій та стартапів у Донецькій області доц. Шулик Т.В. взяла участь у Днях чистих технологій 2023 та Міжнародному Віденському енергетичному і кліматичному форумі, які проходили у м. Відень, Австрія;

- у листопаді 2023 р. доц. Шулик Т.В. було підготовлено та подано проєкт «Інноваційні рішення в сфері чистих технологій для повоєнного відновлення та «зеленої» трансформації економіки»/«Innovative solutions in the field of clean technologies for post-war recovery and «green» transformation of the economy» на конкурс у межах Програми підтримки переміщених викладачів України (VFА/UDS), яка адмініструється Американськими Радами з міжнародної освіти.

Радою молодих учених базового університету підтримується інформаційна сторінка у соціальній мережі Facebook.

Провідне місце в діяльності університету посідає науково-дослідна та інноваційна діяльність здобувачів вищої освіти. Основними формами роботи є участь здобувачів у наукових гуртках і проблемних групах, публікації статей у наукових виданнях тощо.

У 2023 р. під керівництвом викладачів ДДПУ працювало 93 гуртки, 28 проблемних груп, у яких брало участь 947 студентів.

На щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Перспективні напрямки сучасної науки і освіти», що проводиться в ДДПУ, з доповідями виступили понад 200 здобувачів вищої освіти. На міжнародних і всеукраїнських конференціях здобувачі оприлюднили 143 доповіді.

У наукових виданнях протягом 2023 року опубліковано 385 праць студентів, із них без співавторів – 54. У тому числі 16 статей у наукових фахових виданнях України, 53 – у зарубіжних виданнях, 14 – у виданнях, включених до наукометричної бази Index Copernicus.

Протягом звітнього періоду команда фізико-математичного факультету DSPU:fmddpu у складі студентів факультету – Кракової Анастасії, Суркова Максима та Жадана Сергія, взяла участь у трьох етапах Всесвітньої студентської олімпіади з програмування (ICPC International Collegiate Programming Contest, <https://icpc.global>) – обласному, всеукраїнському, міжнародному. Разом із командами з Болгарії, Румунії, Кіпру, Сербії, Північної Македонії, Туреччини, Молдови та України студенти продемонстрували достатньо високий рівень знань з програмування.

Магістранткою фізико-математичного факультету Соколовою Ольгою подано наукову статтю для участі у заході «Краща STEM-публікація – 2023», який проводиться відділом STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Науковий керівник – доц. Шулик Т.В.

Протягом звітнього року 3 студентки базового університету посіли призові місця у третьому (обласному) етапі XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, які також взяли участь у всеукраїнському етапі. 8 студентів стали учасниками обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, 5 з яких посіли призові місця.

3 нагоди Дня народження Шевченка Т.Г. 9 березня 2023 р. на базі університету було проведено щорічний регіональний конкурс «Шевченківські читання – 2023». У заході взяли участь 43 особи (23 здобувачів закладів загальної середньої освіти різних районів Донецької, Харківської та Дніпропетровської областей, 20 студентів ДДПУ майже всіх факультетів). Також 2 студентки базового університету взяли участь у Всеукраїнському конкурсі есе «Мій Шевченко».

Студентка 4 курсу факультету спеціальної освіти Ямпонець Катерина отримала диплом I ступеня у Всеукраїнському конкурсі методичних робіт Української асоціації корекційних педагогів з галузі знань 016 Спеціальна освіта (м. Київ, 19 травня 2023 р.). Науковий керівник – доц. Іваненко А.С.

4 студенти факультету початкової, технологічної та професійної освіти взяли участь у науковому заході «XXI International Contest in Web Design and Computer Graphics among Students and Pupils» та посіли призові місця в номінаціях «Краща Flash-анімація», «Краща 2D-векторна графіка», «Кращий фотоколаж», який було організовано Вінницьким національним технічним університетом. Науковий керівник – ст. викл. Плахотський О.В.

Студентка факультету початкової, технологічної та професійної освіти Шаповалова Анастасія нагороджена грамотою за I місце у конкурсі «Писанкова веселка», який проводився на базі Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка. Науковий керівник – доц. Вовк Н.В.

3 студенти педагогічного факультету та факультету початкової, технологічної та професійної освіти посіли призові місця в Обласному еколого-краєзнавчому русі учнівської та студентської молоді «Донбас заповідний», напрям «Прикладна екологія», номінація «Невже де на світі краса є така».

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у закладі вищої освіти або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у закладі вищої освіти або науковій установі після закінчення аспірантури
2020	1154 (79%)	67 (27%)	50%
2021	945 (74%)	74 (32%)	29%
2022	779 (66%)	35 (17%)	100%
2023	475 (46%)	29 (14%)	13%

Стимулом для здобувачів до активної участі в науковій роботі є перспектива вступу до аспірантури ДДПУ, про що свідчить навчання в аспірантурі переможців минулих років олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, учасників міжнародних проєктів (Д'яченко Д., Гончарова Н., Сипчук Є., Максимюк А., Козаченко Ю. та ін.).

До відзнак за здобутки в науковій діяльності можна віднести вручення дипломів і грамот на Вченій раді університету, на студентських конференціях, а також подяки від адміністрації та преміювання талановитих здобувачів.

V. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності

У складі базового університету протягом 2023 року функціонувало 6 наукових лабораторій, 3 науково-консультативних центри та 1 ресурсний центр.

1. Міжвідомча лабораторія «**Крайові задачі теорії диференціальних рівнянь**». Лабораторія працює у складі відділу диференціальних рівнянь та теорії коливань Інституту математики НАН України, подвійного підпорядкування – Інституту математики НАН України та ДДПУ. Науковий керівник – доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математики та інформатики Чуйко С.М. Основним напрямом діяльності лабораторії є дослідження «Конструктивні методи аналізу крайових задач для систем диференціальних, інтегро-диференціальних, диференціально-алгебраїчних та функціонально-диференціальних рівнянь і теорії наближень».

У межах двосторонньої Угоди між Австрійською академією наук та Національною академією наук України науковий керівник лабораторії, проф. Чуйко С.М. (відповідальний виконавець проєкту) та професор кафедри математики та інформатики проф. Несмелова О.В. (керівник проєкту) виконували протягом 2023 року проєкт «Constructive methods for reconstruction of nonlinear boundary-value problems with application in medical research and image reconstruction» (Конструктивні методи відновлення нелінійних крайових задач із застосуванням до медичних досліджень та відновлення зображень).

Протягом червня-грудня 2023 року наукові дослідження аспірантки кафедри математики та інформатики Кузьміної Влади були підтримані за рахунок гранту від The European Federation of Academies of Sciences and Humanities (Європейської федерації академій наук та гуманітарних наук) або All European Academies – ALLEA, в рамках програми для переміщених науковців EFDS (European Fund for Displaced Scientists), грант EFDS-FL2-08.

За результатами дослідження протягом 2023 року опубліковано монографію, навчальний посібник, 13 статей в журналах, що індексуються в БД Scopus, 4 статті – у БД Index Copernicus, 12 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України; 44 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

2. Міжгалузева наукова лабораторія «**Методологія та історіографія мовознавства**» (разом з Інститутом мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України). Завідувач лабораторії – доктор філологічних наук, професор кафедри германської та слов'янської філології

Глущенко В.А. Основним напрямом діяльності лабораторії є фундаментальне дослідження «Порівняльно-історичний метод в українському мовознавстві (XIX ст. – 30-і рр. XX ст.)».

У 2023 році одержано такі теоретичні наукові результати: продовжено роботу з дослідження структури порівняльно-історичного та історичного методів; розкрито співвідношення порівняльно-історичного методу та історичного методів із зіставним і типологічним; з'ясовано умови виникнення порівняльно-історичного мовознавства в Європі; проаналізовано специфіку порівняльно-історичного методу в європейському мовознавстві XIX ст. – 30-х рр. XX ст.; розкрито особливості застосування процедури лінгвістичної реконструкції, прийомів генетичного ототожнення фактів, хронологізації та локалізації мовних явищ і їхніх системно пов'язаних сукупностей.

За 2023 рік членами колективу Міжгалузевої наукової лабораторії «Методологія та історіографія мовознавства» за тематикою дослідження представлено близько 40 публікацій; взято участь у 13 міжнародних і 2 всеукраїнських конференціях.

3. Науково-дослідницька лабораторія **«Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти»**. Завідувач лабораторії – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти Гаврілова Л.Г. Основні напрями діяльності: висвітлення провідних ідей і тенденцій розвитку професійної освіти сьогодення; популяризація і систематизація найвагоміших теоретичних і практичних здобутків у галузі професійної освіти; надання науково-методичної допомоги в професійному зростанні майбутніх учителів початкових класів, розробка інформаційно-методичного супроводу провідних дисциплін фахової підготовки; розробка і створення електронних, зокрема мультимедійних, навчальних ресурсів для забезпечення фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів, розробка дистанційних курсів; видання збірника наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти».

У межах діяльності науково-дослідницької лабораторії «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» реалізуються 2 проекти за напрямом Жан Моне Програми Європейського Союзу Erasmus+ «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) та «Європейські практики медіаосвіти» (101085162 EUPinMEd ERASMUS-JMO-2022-MODULE); опубліковано фахові статті з різних питань професійної освіти, видано 18 та 19 випуски збірника наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти», а також колективну монографію Теоретичні і практичні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів : колективна монографія / відп. ред. Л. Гаврілова. Дніпро.

Діяльність лабораторії висвітлюється на цифровому порталі «Початкова освіта: навчання впродовж життя» (<https://psll.paradox.dn.ua/>).

4. Науково-дослідна лабораторія **«Духовне і фізичне виховання учнівської молоді та студентів»**. Завідувач лабораторії – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації Пристинський В.М. Основні напрями діяльності: взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості; формування валеологічного світогляду людини засобами фізичної культури і спорту; інформаційно-комунікаційні технології в забезпеченні духовного і фізичного виховання дітей та учнівської молоді; дистанційне навчання в галузі фізичної культури і спорту в умовах пандемії та воєнного стану; реалізація проекту «Цікава фізкультура» в закладах загальної середньої освіти в межах Всеукраїнського проекту «Єдина Україна»; навчання, виховання й розвиток гармонійно розвиненої особистості засобами фізичної культури і спорту та ін.

Результатами наукового пошуку роботи лабораторії є:

- обґрунтування організаційно-педагогічних та соціальних умов формування єдності цінностей здоров'я з морально-духовними якостями особистості як основи виховання здорового способу життя, культури здоров'я шкільної молоді та студентів;

- обґрунтування структури цінностей здорового способу життя особистості в освітньо-виховному та фізкультурно-оздоровчому середовищі закладу освіти (у тому числі інклюзивна освіта і виховання);

- упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в процес фізичного виховання шкільної молоді і студентів;

- визначення стану розробленості проблеми дистанційного навчання у фізичній культурі і спорті в умовах пандемії та воєнного стану;

- упровадження ідей Концепції «Спорт заради розвитку» у фізкультурно-оздоровчу й спортивно-масову роботу закладів загальної середньої освіти.

У межах діяльності лабораторії 17-18 березня 2023 р. було проведено X Міжнародну науково-практичну онлайн конференцію «Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості». У заході взяли участь понад 120 осіб, у т.ч. з інших країн – 4 особи. Співорганізатори заходу – Актюбінський регіональний державний університет ім. К. Жубанова (Казахстан), Науково-дослідний інститут духовного розвитку людини Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля, Національний університет «Львівська політехніка», Національний університет фізичного виховання і спорту України (Київ), Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

5. Науково-дослідна лабораторія **«Функціональної і психофізіологічної діагностики різних груп населення та оздоровчо-реабілітаційних технологій»**. Керівник лабораторії – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології Дичко В.В. Напрямами діяльності лабораторії є: вивчення особливостей психофізіологічних процесів людини в онтогенезі, впливу соціальних та біологічних чинників на нейрофізіологічні механізми адаптації; визначення готовності різних груп населення до виконання професійної діяльності; діагностика функціонального стану під дією фізичних навантажень різних режимів енергозабезпечення; здійснення та розвиток зовнішніх наукових зв'язків та ін.

У 2023 р. в межах діяльності лабораторії:

- проведено дослідження з метою вивчення характеру порушень психофізичного розвитку у дітей з патологією зору, розроблено та апробовано застосування поетапної патогенетично-орієнтованої програми фізичної терапії та реабілітації у дітей;

- визначено вплив фізичної терапії та реабілітації на психічний, соматичний та сенсорний стан дітей з патологією зору, з використанням методів контролю і самоконтролю;

- проведено огляд та діагностика основних показників психофізичного розвитку;

- розроблено індивідуальні програми для дітей з урахуванням патології зору та індивідуальних особливостей, проведено та проаналізовано оцінку точності рухової активності і моторної пам'яті дітей.

У межах діяльності лабораторії 7-8 грудня 2023 р. було проведено IX Міжнародну заочну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту, біології та здоров'я». У заході взяли участь 32 особи, у т.ч. з інших країн – 2 особи. Співорганізатори заходу – Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. Протягом звітного періоду опубліковано 2 статті у виданнях, які включено в БД Scopus, 2 – у БД Index Copernicus, 2 статті у фахових наукових виданнях України, 12 – у зарубіжних виданнях.

6. Науково-дослідна лабораторія **«Взаємодія розумових та емоційних компонентів розвитку особистості з вадами інтелекту та педагогічні умови їх корекції»**. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти Дмитрієва І.В. Напрямами діяльності лабораторії – особистісно-естетичний розвиток дітей з інтелектуальними порушеннями; упровадження системи корекційно спрямованого педагогічного керівництва особистісно-естетичним розвитком учнів спеціальної школи.

Протягом 2023 року були досягнуті такі результати: досліджено європейський та вітчизняний наукові підходи до розвитку освітнього безбар'єрного середовища для забезпечення якості освіти осіб з особливими освітніми потребами; визначено необхідні умови розвитку відкритого освітнього безбар'єрного середовища Донбаського державного педагогічного університету; розроблено інструменти підвищення якості освітнього безбар'єрного середовища Донбаського державного педагогічного університету.

У межах діяльності лабораторії у 2023 р. розпочато реалізацію проєкту Erasmus+ «A Behavior Management Training Virtual reality preparing higher education students to support individuals with autism»/«Тренінг з управління поведінкою за допомогою віртуальної реальності при підготовці здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти для підтримки людей з аутизмом» (2023 – 2026 рр.).

На базі проведеної роботи: опубліковано 1 статтю у виданні, включеному у БД Web of Science Core Collection, 4 статті – у БД Index Copernicus, 6 статей у фахових наукових збірниках України, 3 статті у зарубіжних виданнях.

7. Науково-консультативний центр з питань організації освітнього простору та абілітації осіб з психофізичними порушеннями на базі кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри Дмитрієва І.В.

Основні напрями роботи центру:

- упровадження результатів наукових досліджень в практику психолого-педагогічної корекції, абілітації та реабілітації осіб з особливими потребами;
- розробка та впровадження інноваційних технологій і моделей корекційного навчання та виховання дітей з обмеженими можливостями здоров'я;
- надання методичної допомоги спеціальним закладам й установам нових типів (інтегрованого та інклюзивного типу) в Донецькій області, які забезпечують різноманітний спектр послуг дітям та їхнім сім'ям;
- здійснення функцій координатора і волонтера з питань реформування спеціальної освіти та впровадження інклюзивної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку.

Матеріали науково-дослідної роботи, яка здійснюється в рамках науково-консультативного центру постійно апробуються в освітньому процесі вишу, на педрадах та методичних об'єднаннях педагогічних працівників спеціальних шкіл Донецької, Дніпропетровської, Запорізької, Харківської областей, у виступах на міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференціях, під час проведення курсів підвищення кваліфікації корекційних психопедагогів, на наукових семінарах, фестивалях, сесіях з питань корекційної та інклюзивної освіти, засіданнях круглих столів, симпозіумах в м. Києві, Кам'янець-Подільському, Дніпрі, Запоріжжі, Сумах, Одесі, Львові, Харкові, Полтаві, Братиславі, Лодзі, Будапешті, Латвії, Каарлсруе та ін., систематично поширюються серед громадськості.

Протягом 2023 року було надано наукові консультації практичним працівникам спеціальних закладів освіти: Лиманської спеціальної школи № 34, Парасковіївської спеціальної школи № 40, Костянтинівської спеціальної школи № 32, Слов'янської спеціальної школи № 23, Слов'янської спеціальної школи № 41, Дніпропетровського навчально-реабілітаційного центру «Шанс», Харківського спеціального навчально-виховного комплексу № 7.

8. Навчально-практичний центр з надання волонтерської психолого-педагогічної та логопедичної допомоги на базі кафедри логопедії та спеціальної психології. Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти Мамічева О.В.

Основними напрямками діяльності центру є змістове, методичне та практичне забезпечення підготовки фахівця логопеда та спеціального психолога для роботи в закладах освіти; оволодіння сучасними інноваційними технологіями наукової, практичної та

консультативної роботи в галузі освіти і соціального захисту осіб з обмеженими психофізичними можливостями.

Упродовж звітнього періоду було проведено наступну роботу:

- надано психолого-педагогічну допомогу дітям із ООП та їх батькам на базі волонтерського ресурсного центру ДДПУ;

- надано консультування з питань логопедичної і психолого-педагогічної допомоги дітям і батькам ВПО з ООП;

- забезпечено практичну підготовку здобувачів факультету спеціальної освіти;

Викладачі кафедри логопедії та спеціальної психології також є волонтерами ресурсного центру інклюзії та психолого-педагогічної підтримки дітей з психофізичними особливостями.

9. Волонтерський ресурсний центр інклюзії та психолого-педагогічної підтримки дітей з психофізичними особливостями (створений за підтримки Програми розвитку ООН). Координатор центру – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії Омельченко М.С.

Основна мета діяльності центру – психолого-педагогічна підтримка дітей з психофізичними особливостями та їхніх батьків викладачами і волонтерами з числа студентів спеціальності «Спеціальна освіта».

Результати роботи центру за 2023 рік:

- консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами;

- корекційна робота з дітьми з психофізичними порушеннями (онлайн і офлайн), у тому числі із залученням студентів;

- психологічна підтримка та допомога переміщеним дітям, що знаходяться на території України та за кордоном;

- допомога ЗСУ;

- допомога людям похилого віку, людям з інвалідністю;

- інші види волонтерської діяльності в умовах воєнного стану.

10. Ресурсний центр на базі педагогічного факультету. Керівник центру – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології Амацьєва О.П.

Мета діяльності центру – забезпечення професійно-методичної компетентності педагогів та психологів, формування педагогічної обізнаності батьків дітей дошкільного та шкільного віку в різних формах інформаційно-комунікативної та професійної взаємодії на основі діяльності Ресурсного центру.

За звітній період видано два випуски щорічного видання «Альманах психолого-педагогічного досвіду»: п'ятнадцятий випуск присвячений досвіду роботи закладу дошкільної освіти №56 «Катюша» м. Слов'янськ Донецької області; шістнадцятий випуск – досвіду роботи закладу дошкільної освіти №55 «Лелека» м. Слов'янськ Донецької області.

Для розміщення на сторінках Ресурсного центру надали матеріали: завідувачі ЗДО, вихователі-методисти, вихователі ЗДО, практичні психологи, інструктор з фізкультури, керівники музичні Донецької області. Створено електронну базу матеріалів провідного психолого-педагогічного досвіду.

Продовжує роботу блог Ресурсного центру (59 846 переглядів). У соціальній мережі Facebook продовжує роботу група «Ресурсний центр педагогічного факультету ДДПУ», яка нараховує 3 577 учасників.

За ініціативи керівника Ресурсного центру педагогічного факультету ДДПУ, кандидата педагогічних наук, доцента Амацьєвої О.П., методиста навчально-методичного відділу ДДПУ, доктора філософії Демченко М.О., старшого викладача кафедри дошкільної освіти ДДПУ Вознюк А.А. третій рік поспіль проводиться акція «Подаруйте дитині...» для вихованців закладів дошкільної освіти.

VI. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

Поглиблення співробітництва ДДПУ з провідними навчальними закладами країн СНД і Європейського Союзу здійснюється за такими напрямками: навчальна (зокрема робота з іноземними студентами), науково-дослідна робота, обмін та стажування наукових співробітників, здобувачів вищої освіти, спільне проведення конференцій, семінарів, публікації в зарубіжних виданнях.

Протягом 2023 року науково-педагогічні працівники ДДПУ публікували свої статті у таких наукових журналах: «SWorldJournal» (Болгарія); «Boundary Value Problems» (Великобританія); «RevistaEduweb» (Венесуела); «Miskolc Mathematical Notes» (Угорщина); «Retos», «Journal for Educators», «Teachers and Trainers», «The LabOStor Electronic Magazine» (Іспанія); «Amazonia Investiga» (Колумбія); «International Journal of Computer Science & Network Society» (Корея); «Modern Engineering and Innovative Technologies» (Німеччина); «Apuntes Universitarios» (Перу); «Dydaktyka Polonistyczna, KELM (Knowledge, Education, Law, Management)» (Польща); «BRAIN (Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience)» (Румунія); «Journal of Mathematical Sciences», «International Journal of Media and Information Literacy» (США); «Constructive Mathematical Analysis» (Туреччина); «AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research», «Media4U Magazine» (Чехія) та ін.

Упродовж 2023 року викладачі університету пройшли стажування в таких іноземних закладах освіти: Грацький університет імені Карла і Франца (Австрія), Національний історико-біографічний інститут (ОАЕ), Інститут науково-дослідний Люблінського науково-технічного парку та ГО «Міжнародна фундація науковців та освітян» (Польща), Університет імені Адама Міцкевича (Польща), Люблінський Інститут Православної Культури (Польща), Куявський університет у Влоцловеку (Польща), Університет імені Масарика (Чехія).

У 2023 році базовий університет ДДПУ вперше розпочав набір на навчання іноземних здобувачів вищої освіти. З метою залучення китайських студентів до навчання у ДДПУ було проведено низку переговорів та конференцій. У результаті зустрічей було досягнуто домовленостей та підписано угоду з китайською компанією China Shandong Yuanxiang Education Information Consulting Co., Ltd., яка представляє інтереси університету щодо набору громадян Китайської Народної Республіки для навчання за освітніми програмами.

21 вересня 2023 р. ДДПУ створив своє представництво у Китаї, яке є єдиною уповноваженою структурою університету для онлайн-набору китайських студентів на навчання за допомогою онлайн-платформ. У результаті успішно проведеної вступної компанії на навчання до ДДПУ у 2023 році вступили 10 іноземців, а саме 9 магістрів на спеціальність 011 Педагогіка вищої школи та 1 здобувач рівня вищої освіти магістр на спеціальність 014.021 Середня освіта (англійська мова та зарубіжна література). Викладання навчальних курсів для іноземних студентів здійснюється англійською мовою.

У звітний період активно функціонував Українсько-польський міжнародний центр освіти і науки, який було відкрито в університеті в грудні 2020 року. Зокрема, упродовж 2023 року було здобуто такі результати:

- директорка Українсько-польського міжнародного центру освіти і науки ДДПУ, доцентка кафедри української мови та літератури Колган О.В. та доцентка кафедри германської та слов'янської філології Маторіна Н.М. отримали сертифікати учителя Академії польської освіти від ORPEG (Осередок розвитку польської освіти за кордоном);

- університет отримав майже 400 примірників польської літератури, зокрема підручники, посібники, словники від польських благодійників, фондаций, зокрема Fundacji «Pomoc Polakom na Wschodzie», «Patria Nostra», «ORPEG»;

- члени двох команд ДДПУ отримали дипломи за участь в історичному конкурсі від польської Фундації «Patria Nostra» (м. Варшава);

- викладачі філологічного факультету доц. Колган О.В., Радзівська О.В., ст. лаборант кафедри української мови та літератури Колесник Г.Д., старший викладач кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Бондаренко П.С., здобувачі вищої освіти філологічного факультету – члени проблемної групи університету «Język polski» Чаус В.,

Ревуцький Д., Рогоза Є., Кондрашонек І., Лубейнікова М., Радзівська М., Євтушенко О., Пономаренко О., Калугіна Ю. узяли участь у IV щорічному конкурсі поетичного слова польською мовою «Spotkania z poezją», організованому кафедрою словянської філології Хмельницького національного університету;

- студенти та викладачі факультету фізичного виховання ДДПУ доєдналися до Пробигу Незалежності Польщі, що ініційований Асоціацією «Wspólnota Polska» та Олімпійським комітетом Польщі;

- університет узяв участь у Національному читанні Польщі, за що отримав із Канцелярії Президента Польщі Анджея Дуди та дружини Президента Агати Корнхаусер-Дуди примірник «Над Німаном» Елізи Ожешкової, печатку для пам'ятного штемпеля;

- університет отримав диплом від Міністра освіти і науки Польщі за участь в акції #Szkoładohymnu2023.

Окрім того, за ініціативи та підтримки Українсько-польського міжнародного центру освіти і науки протягом року реалізовано низку активностей у межах договорів про співпрацю із закладами освіти Польщі.

Упродовж звітнього періоду команда викладачів кафедри теорії і практики початкової освіти Донбаського державного педагогічного університету продовжує реалізацію двох проєктів за напрямом Жан Моне Програми Європейського Союзу Erasmus+ «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) та «Європейські практики медіаосвіти» (101085162 EUPinMED ERASMUS-JMO-2022-MODULE).

Професор кафедри теорії і практики початкової освіти Бескорса О.С. перебуває на стажуванні в Грацькому університеті ім. Карла-Франца, Інституті педагогічних досліджень та підготовки вчителів (м. Грац, Австрія). Програма стажування започаткована в межах дослідницького напрямку Сфера досконалості «Виміри європеїзації» (Field of Excellence “Dimensions of Europeanization (DoE)”). Тривалість програми – з 19 квітня 2022 р. по 25 травня 2023 р. Програма стажування передбачає проведення дослідження в галузі освіти, зокрема в сфері цифровізації освіти. Науковий керівник – професор Катрін Отрел-Касс (Prof. Kathrin Otrell-Cass). Бескорса О.С. включена до проєкту KA2 програми Еразмус+ “Hacking Innovative Pedagogy – digital education rewilded”.

З 2020 року в університеті реалізується проєкт SUDUS «Зміцнення українських переміщених університетів заради сталого розвитку» за підтримки програми імені Фулбрайта в Україні. Проєкт спрямований на підтримку подальшого розвитку переміщених українських університетів у 2022-2023 роках. Протягом звітнього періоду в межах проєкту відбувся цикл вебінарів за участю українських науковців – випускників Програми імені Фулбрайта для адміністраторів, викладачів і аспірантів для переміщених ЗВО України. Вебінари присвячені нагальним питанням та викликам сьогодення, зокрема «Сервіси та застосунки цифрової науки для життєвого циклу наукових досліджень», «Гуманітарії під час війни: що вони можуть?», «Методологія контентно-інтегрованого навчання іноземної мови (CLIL) як шлях до багатомовної освіти в Україні», «Україна як дискурсивний конструкт: відповідальне формування національної ідентичності у світоглядних наративах» тощо.

Упродовж звітнього періоду університет став учасником проєкту «Посилення можливостей вищих закладів освіти педагогічного спрямування в Україні» («Strengthening the capacities of pedagogical universities in Ukraine») у співробітництві з Університетом імені Масарика за підтримки Чеської Агенції Розвитку. Проєкт мав на меті посилення можливостей 10 українських ЗВО у сфері інтернаціоналізації та ефективної підготовки майбутніх учителів в умовах кризи, підтримку публікаційної активності науковців з університетів-партнерів, інформування спільноти про можливості міжнародного співробітництва. У межах реалізації проєкту було проведено наступні заходи:

- навчальна поїздка до Університету імені Масарика доцента кафедри теорії і практики технологічної та професійної освіти Бутиріної М.В. (з 17.09.2023 по 23.09.2023 р., м. Брно);

- стажування проректора з науково-педагогічної роботи проф. Чайченка С.О. за темою «Через інтернаціоналізацію до розвитку університетів» на базі Педагогічного Факультету Університету імені Г. Масарика в межах другого модуля проєкту (з 06.11.2023 р. по 11.11.2023 р.);

- онлайн-семінар «Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця в Донбаському державному педагогічному університеті: досвід, проблеми, перспективи», що об'єднав фахівців, які активно займаються міжнародною діяльністю в ДДПУ та відокремленому структурному підроділі ГПМ, та викладачів і студентів, які із зацікавленістю долучились до процесів інтернаціоналізації науки та освіти. Під час семінару було презентовано досвід участі в заходах щодо посилення публікаційної активності в межах зазначеного проєкту (24.11.2023 р.);

- круглий стіл «Міжнародна співпраця в умовах невизначеності: досвід ДДПУ та Університету імені Масарика» (26.10.2023 р.);

- онлайн-курс з чеськими лекторами (04.10.2023 р. – 15.11.2023 р.);

- публікація статті «Аналіз інтеграції студентів в умовах вимушеної міграції в Україні та Чеській Республіці (автори – Чайченко С.О., Ішутіна О.Є., Березка С.В., Бутиріна М.В.);

Також з 2023 р. ДДПУ є учасником проєкту Erasmus+ «Тренінг з управління поведінкою за допомогою віртуальної реальності при підготовці здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти для підтримки людей з аутизмом». Проєкт буде реалізовуватися кафедрою технологій спеціальної та інклюзивної освіти протягом 2023 – 2026 рр.

У рамках подальшої запланованої співпраці між Донбаським державним педагогічним університетом та Пізанським університетом (м. Піза, Італія) 21 квітня 2023 р. студенти і викладачі кафедри української мови та літератури ДДПУ долучились до зустрічі із професором польської мови та літератури кафедри філології, літератури та лінгвістики Пізанського університету Джованною Томассуччі. Здобувачі прослухали онлайн-гостьову лекцію «Знайомство з поезією Віслави Шимборської через кілька її віршів...». Лекторка цікаво розповіла про творчість польської поетеси, есеїстки, літературної критикині і перекладачки; співзасновниці Товариства польських письменників (1989), члена Польської академії знань (1995), лауреатки Нобелівської премії з літератури (1996). Джованна Томассуччі розкрила факти з історії життєпису Віслави Шимборської, її творчої спадщини. Для студентів ця зустріч була набагато більшою, аніж просто лекція, адже прослуханий матеріал не лише стане у нагоді при вивченні літературних дисциплін, а й сама лекція дала можливість живого спілкування польською мовою. Лекція відбулася у творчій та дружній атмосфері трьома мовами: польською, українською та італійською.

Також для сприяння взаємодії між українськими науковцями, які працювали/працюють в італійських установах у межах подальшого співробітництва, проф. Біличенко О.Л. 28.11.2023 р. брала участь у спільному семінарі Болонського університету та фонду KAS із доповіддю «Літературний потенціал Тоскани та Донбасу в спільному європейському комунікаційному просторі».

У звітний період в межах наукової взаємодії з Бельгійською Освітньою Радою проф. Біличенко О.Л. взяла участь в онлайн-конференції «Нейромережі в освіті» та в майстер-класі міжнародного освітнього руху «Кіберпедагог».

Наприкінці 2023 р. доцента кафедри математики та інформатики Шулик Т.В. було відібрано для участі у навчальному курсі міжнародного офісу Університету Лейбніца в Ганновері (Німеччина) «Управління інтернаціоналізацією та німецько-українським академічним співробітництвом 2024»/«Management of Internationalisation and German-Ukrainian Academic Cooperation 2024». Цей курс фінансується Німецькою службою академічних обмінів (DAAD) із коштів Федерального міністерства освіти та досліджень Німеччини.

Упродовж звітного періоду професора кафедри германської та слов'янської філології проф. Глуценко В.А. включено в міжнародний науковий проєкт «Православні слов'янські лінгвістичні різновиди на порозі сучасності: наступність та інновації. Змішано-методичний

підхід» (2022 – 2025), що фінансується Німецьким дослідницьким фондом (DFG). У межах цього проєкту проф. Глущенко В.А. працював як запрошений професор у Слов'янському Семінарі Фрайбурзького університету імені Альберта й Людвіга (м. Фрайбург, Німеччина) з 15.06.2023 р. до 15.08.2023 р.

Доц. Євтухова Т.А. та проф. Гринько В.О. в якості регіональних координаторів брали участь у міжнародному моніторинговому дослідженні соціально-емоційних навичок (ДоСЕН), що наразі реалізується національним дослідницьким центром ГО «ЕдКемп Україна» у межах міжнародного дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку, у співпраці з Комітетом Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій, Міністерством освіти і науки України та іншими державними інституціями в галузі освіти за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та триває до 01.04.2024 р. (наказ ДСЯО №01-10:62 від 30.03.2023 щодо ДоСЕН та регіональних координаторів).

Доцент кафедри управління та адміністрування Артюхіна М.В. взяла участь у виконанні науково-дослідного проєкту на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 29.06.2022 р. № 596 «Про виконання проєкту «Розробка науково-методичних засад створення та підтримки Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва», який реалізовував Український науковий центр розвитку інформаційних технологій (УкрНЦ РІТ). 09 лютого 2023 р. відбулося представлення громадськості створеного Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва, важливого елемента системи підвищення ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва для виконання таких функцій:

- інформування науковців про активні проєкти міжнародного науково-технічного співробітництва (МНТС);

- сприяння і організація комунікацій між науковцями та консультантами у сфері МНТС;

- сприяння розвитку сталих партнерських відносин у сфері МНТС та інші.

Також доц. Артюхіна М.В. узяла участь у таких проєктах:

- з масштабування тьюторингу «Навчай для України», що здійснюється за підтримки UBS Optimus Foundation згідно грантової угоди 53296 від 21 грудня 2022 року для ГО «Навчай для України»;

- з консультування мікро- та малого бізнесу «Сприяння економічній участі вразливих груп населення, включно з внутрішньо переміщеними особами, в регіоні Приазов'я», який виконувала німецька федеральна компанія Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням уряду Німеччини за адміністративної підтримки ТОВ «Європейська технічна допомога»;

- з консультування малого бізнесу на державному порталі «Дія. Бізнес». Проєкт реалізований ГО «Всеукраїнська асоціація консультантів з управління» за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale.

У звітний період доценти кафедри української мови та літератури Решетняк О.О. та Нестелеєв М.А. продовжили участь у «Національному проєкті: пишемо есе», який реалізує ГО «Смарт Освіта» у партнерстві з National Writing Project (США) та співпраці з Українським Католицьким Університетом і Національним університетом «Києво-Могилянська академія». Проєкт має на меті розробку навчальних програм з розвитку навичок письма та, зокрема, есеїв, розробку модифікації до існуючих уроків української мови та літератури та впровадження їх в освітній процес. У межах курсу учасники проєкту відвідали навчальні сесії за такими темами: «Припущення щодо викладання аргументаційного есе»; «Створення культури аргументації та анотування та реагування на документальні тести»; «Навчання ходам критичного письма»; «Робота з письмом учнів на сторінці та в класі»; «Організація аргументів»; «Оцінювання та підготовка до тесту».

10 лютого 2023 р. студенти філологічного факультету ДДПУ, стипендіати програми English Access Microscholarship Program взяли участь у зустрічі «Black History Month in the USA» та мали можливість поспілкуватися з представниками Посольства США в Україні.

28 червня 2023 р. відбулася випускна церемонія English Access Microscholarship Program 2021-2023 рр. за участі партнерів та гостей: Глен Девіс (референт з питань культури), Лотті Бейкер (регіональний спеціаліст з питань англійської мови), Лілії Шило (асистент з питань культури), Альони Сухініної (асистент з питань культури), Віри Павлової (голова ГО Консорціум з покращення української управлінської освіти, провайдер програми «Access»), Андрія Гайдамашка (менеджер програми «Access») та представників ДДПУ: ректора, проф. Омельченко С.О., проректора з науково-педагогічної роботи, проф. Чайченка С.О., доцента кафедри іноземних мов Шевченко М.Ю.

З 19 січня 2023 р. викладачі кафедри іноземних мов є членами у професійному об'єднанні за спеціальністю «TESOL Ukraine». Тож університет продовжував брати участь у програмі «English Language Fellow Program» за підтримки Посольства США в Україні. У межах програми викладачі з США беруть участь у 10-місячних стажуваннях в університетах галузі викладання англійської мови для носіїв інших мов (TESOL). З вересня 2021 року на кафедрі іноземних мов працює викладач англійської мови Ренука Карануранте. У межах реалізації програми у квітні 2023 р. здобувачі філологічного факультету ДДПУ взяли участь у спікінг клубі Ренуки Карануранте «Набуття навичок медіаграмотності на уроках англійської мови» та провели заняття з учнями ЗОШ Краматорська та Слов'янська. 20.06.2023 р. студентка 3 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) Скалецька Діана успішно завершила кваліфікований курс, присвячений викладанню англійської мови, організований Всесвітньою академією TESOL та отримала 120-годинний сертифікат TESOL/TEFL.

Співробітництво із зарубіжними партнерами

Країна-партнер	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
1	2	3	4	5
Болгарія	Софійський технічний університет	Сприяння науковому співробітництву в області розвитку і підвищення якості неперервної освіти, спільна діяльність в області підвищення якості освітнього процесу і підготовка професіоналів, що відповідають вимогам XXI століття	Договір про наукове співробітництво 24.09.2012 р. – 24.09.2024 р.	Проводяться спільні наукові дослідження з проблеми використання ІКТ у вищій школі та запровадження хмарних технологій у навчання
Казахстан	Міжнародна академія інформатизації	Проведення спільних досліджень в галузі освіти, соціальної роботи, економіки,	Меморандум про співпрацю №3/20 16.07.2020 р. – 16.07.2025 р.	1. Участь завідувача кафедри української мови та літератури проф. Біличенко О.Л. у роботі секції МАІН «Інформаційно-духовне

		психології, інформаційних технологій; організація академічної мобільності професорсько-викладацького складу, та здобувачів вищої освіти		відродження світової спільноти» (20.02.2023 р. - 20.05.2023 р.). 2. Участь проф. Біличенко О.Л. у роботі круглого столу МАІН «Проектний менеджмент в академічній діяльності вишів: підготовка кадрів та управління середовищем» (2023 р.)
Китай	Аньхойський університет	Обмін науковими працівниками, реалізація спільних наукових заходів (фестивалі, наукові конференції), підготовка наукових публікацій, проведення наукових досліджень	Договір про співпрацю 10.02.2016 р. – 10.02.2026 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом
Китай	Інститут Конфуція	Обмін науковими працівниками, реалізація спільних наукових заходів (фестивалі, наукові конференції), підготовка наукових публікацій, проведення наукових досліджень	Договір про співпрацю 03.10.2013 р. – 03.10.2024 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом
Китай	Компанія з обмеженою відповідальністю «Освітнянські консультації Юаньсян провінції Шаньдун»	Надання послуг з ідентифікації особи, верифікації оригіналів документів вступників, організації прийому заяв вступників в електронній формі, надання приміщень і технічних засобів	Угода №23 21.09.2023 р. – 21.09.2024 р.	У 2023 році на навчання у ДДПУ прийнято 10 іноземних здобувачів рівня вищої освіти магістр. Навчальний процес та подальша співпраця з організацією триває

		для проведення консультацій і вступних випробувань ДДПУ у дистанційному форматі		
Німеччина	Фрайбурзький університет	Організація та проведення науково-освітніх семінарів, лекцій, науково-практичних конференцій, симпозіумів тощо; підготовка та впровадження спільних освітніх, наукових проєктів; створення та функціонування творчих груп для вирішення дослідницьких та освітніх завдань; обмін результатами проєктної, освітньої, наукової діяльності, розробками та публікаціями; обмін досвідом щодо впровадження провідних технологій та методів роботи для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти; організація взаємних візитів освітян, науковців для проведення лекцій; підтримка освітньо-наукової діяльності	Договір про співробітництво 28.07.2023 р. – 28.07.2028 р.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підписання договору про співробітництво. 2. Професора кафедри германської та слов'янської філології ДДПУ Глуценка В.А. включено в міжнародний науковий проєкт «Православні слов'янські лінгвістичні різновиди на порозі сучасності: наступність та інновації. Змішано-методичний підхід» (2022 – 2025). 3. У межах вищезазначеного проєкту проф. Глуценка В.А. працював як запрошений професор у Слов'янському Семінарі Фрайбурзького університету імені Альберта й Людвіга (15.06.2023 р. – 15.08.2023 р.).

Польща	Вища школа управління та адміністрації (м. Ополє)	Спільна діяльність для вдосконалення професійної підготовки науково-педагогічних працівників	Договір про співпрацю 19.11.2015 р. – 19.11.2025 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом
Польща	Державна вища професійна школа ім. проф. Едварда Ф. Щепаника	Розвиток спільних академічних програм; обміни для здобувачів, працівників; науково-дослідна співпраця; участь у семінарах та конференціях; обмін науковою літературою та іншою інформацією	Угода про обмін для студентів та працівників і взаємну співпрацю у сфері освіти та науки 09.09.2016 р. – 09.09.2026 р.	Угода про співпрацю на стадії пролонгації, триває обмін прогресивним науковим та педагогічним досвідом
Польща	Жешувський університет	Обмін лекторами для проведення лекцій та консультацій; обмін науковими та викладацькими працівниками для проведення наукових досліджень; участь у наукових конференціях, семінарах тощо; обмін підручниками, навчальними планами та іншими публікаціями; обмін досвідом в організації навчального процесу та програмами навчання аналогічних спеціальностей; обмін здобувачами (практики, наукові	Угода про наукове співробітництво 09.06.2020 р. – безстроково	1. Керівниця Українсько-польського центру ДДПУ, доцент кафедри української мови та літератури Колган О.В. є членом наукової ради фахового збірника наукових праць Жешувського університету «Dydaktyka polonistyczna» («Дидактика полоністична»). 2. Директор Центру полоністики Жешувського університету Кулаковська Малгожата та декан Гуманітарного коледжу Жешувського університету та член екзаменаційної комісії NAWA для сертифікаційних іспитів із польської мови як іноземної Мишка Агнешка є членами редакційної колегії збірника наукових праць ДДПУ «Теоретичні й прикладні проблеми

		конференції тощо); реалізація спільних досліджень, дослідницьких проєктів		сучасної філології». 3. Директор Інституту полоністики Жешувського університету Кулаковська Малгожата була членом журі конкурсу ДДПУ «Кращий ритор-2023» (Україна-Польща-Італія) (10.04.2023 р.). 4. Студентка Жешувського університету Frumosu Xenia посіла 1 місце конкурсу ДДПУ «Кращий ритор-2023» (Україна-Польща-Італія) (10.04.2023 р.). 5. Викладачі установи-партнеру взяли участь у проведенні щорічної конференції з міжнародною участю «Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій»
Польща	Інститут літературних досліджень Польської академії наук (м. Варшава)	Підтримка та координація співпраці обох закладів у галузі освіти та наукових досліджень і посилення їх внеску в освіту на міжнародному рівні	Угода про співробітництво 17.10.2022 р. – 17.10.2024 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом
Польща	Інститут розвитку міжнародної співпраці	Підтримка та координація співпраці обох закладів у галузі освіти та наукових досліджень і посилення їх внеску в освіту на міжнародному рівні	Угода про співробітництво 24.01.2023 р. – безстроково	1. Пролонгація угоди. 2. Обмін прогресивним науковим досвідом
Польща	Краківська академія ім. Анджея	Проведення семінарів і конференцій для	Договір про співпрацю 22.05.2013 р. –	1. Заплановано участь викладачів кафедри дошкільної освіти ДДПУ

	Фрича Моджевського	викладачів, наукових співробітників і студентів; обмін науковими співробітниками зокрема з метою читання лекцій і проведення занять; обмін здобувачами; обмін науковими публікаціями та інформацією з питань організації та управління навчальним процесом	безстроково	у Міжнародній науково-практичній конференції на кафедрі педагогіки вищої школи установи-партнера (квітень, 2024 р., м. Краків). 2. Кандидат педагогічних наук, доцент, уповноважена декана з питань стажування для галузі педагогіки та галузі дошкільної та ранньої шкільної педагогіки Краківської академії ім. Анджея Фрича Моджевського Йоланта Пулка є дійсним членом редакційної колегії фахового збірника наукових праць ДДПУ «Гуманізація навчально-виховного процесу»
Польща	Республіканський Фонд "Fundacja Republikańska" (м. Варшава)	Організація та проведення науково-освітніх семінарів, лекцій, науково-практичних конференцій, симпозіумів тощо; підготовка та впровадження спільних освітніх, наукових проєктів, створення та функціонування творчих груп для вирішення дослідницьких та освітніх завдань; обмін результатами проєктної, освітньої, наукової діяльності, розробками та публікаціями; обмін досвідом щодо	Угода про співробітництво 20.10.2022 р. – 20.10.2024 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом

		<p>впровадження провідних технологій та методів роботи для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;</p> <p>організація взаємних візитів освітян, науковців для проведення лекцій; підтримка спільної освітньо-наукової діяльності</p>		
Польща	<p>Сілезька академія (попередня назва «Вища технічна школа в м. Катовіце»)</p>	<p>Обмін досвідом в галузі організації навчального процесу і методики викладання; проведення науково-методичних конференцій і семінарів з проблем впровадження сучасних методів навчання; обмін навчальними планами, навчально-методичною літературою і програмними продуктами; обмін викладачами і здобувачами; спільна підготовка і видання навчальних посібників і підручників; проведення спільних науково-практичних конференцій,</p>	<p>Договір про співробітництво 30.01.2018 р. – 30.01.2028 р.</p>	<p>1. Доктор наук, професор WST, ректор Вищої технічної школи в м. Катовіце Остенда Александер є членом редакційної колегії фахового збірника наукових праць ДДПУ «Гуманізація навчально-виховного процесу».</p> <p>2. ДДПУ став співорганізатором 6-ї Міжнародної наукової конференції «Інформаційні та інноваційні технології в ХХІ столітті» Сілезької академії (19-20.09.2023 р.).</p>

		<p>семінарів, в тому числі студентських; підготовка і виконання спільних наукових проєктів, в тому числі в рамках міжнародних грантів; спільна діяльність в культурній сфері</p>		
Польща	Українське історичне товариство в Польщі (м. Варшава)	<p>Організація та проведення науково-освітніх семінарів, лекцій, науково-практичних конференцій, симпозіумів тощо; підготовка та впровадження спільних наукових проєктів, створення та функціонування творчих груп для вирішення дослідницьких та освітніх завдань; обмін результатами наукової діяльності, розробками та публікаціями; обмін досвідом щодо впровадження провідних технологій та методів роботи для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти; організація взаємних візитів науковців для</p>	Угода про співробітництво 25.05.2022 р. – безстроково	Онлайн-гостьова лекція члена Українського історичного товариства у Польщі професора Вроцлавського університету Сирника Ярослава «Польсько-українські відносини: історія та сьогодення» (02.11.2023 р.).

		проведення лекцій, підтримки освітньо-наукової діяльності		
Польща	Університет ім. Адама Міцкевича (м. Познань)	Обмін досвідом, організація консультацій та взаємних візитів, читання лекцій представниками університетів-партнерів; спільна участь здобувачів в конференціях і симпозіумах; проведення спільних досліджень; обмін науковцями, викладачами, здобувачами; обмін публікаціями та науковими матеріалами	Договір про співпрацю 18.01.2021 р. – 18.01.2026 р.	<p>1. Узято участь у літніх школах у межах міжнародного проєкту, який фінансується Національною агенцією з академічних обмінів (NAWA): 11 викладачів, 10 студентів, 1 аспірантка, 1 працівниця бібліотеки.</p> <p>2. Дві студентки філологічного факультету взяли участь і пройшли до фіналу конкурсу читців Віслави Шимборської, Нобелівської лауреатки (травень 2023 року).</p> <p>3. Науковці університету-партнера є авторами статті “Kompetencja informatyczna w nauczaniu psychologii i kognitywistyki z doświadczeń wydziału psychologii i kognitywistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” фахового журналу ДДПУ (Smykowski B., Appelt K., Bakiera L., Urbański M.) (2023, Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, (18), 5-23)</p>
Польща	Університет туризму і екології в м. Суха Бескидська	Підтримка та координація співпраці в галузі освіти та наукових досліджень і посилення їх внеску в освіту на міжнародному рівні	Угода про співробітництво 09.11.2020 р. – 09.11.2024 р.	Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом

Польща	Університет Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін)	Спільна дослідницька та/або навчальна робота; спільна культурна діяльність; обмін вченими, дослідниками, викладачами, представниками адміністрації та здобувачами для подальшого розвитку взаємної співпраці; обмін інформацією, матеріалами та науковими публікаціями в галузях, які становлять інтерес для обох університетів	Договір про співробітництво 17.10.2022 р. – безстроково	Доктор габілітований, професор університету-партнера Жуковська Анна Марта є членом редакційної колегії фахового збірника наукових праць ДДПУ «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти»
Польща	Фундація “Porta Vitae” (м. Пйотркув в Трибунальській)	Реалізація спільних програм і проєктів щодо науково-методичної та педагогічної діяльності, проведення науково-методичного консультування з практики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	Договір про співробітництво 11.10.2022 р. – безстроково	1. 13 здобувачів ДДПУ пройшли практичну підготовку в освітніх закладах Фундації в м. Пйотркув Трибунальський (Польща). 2. 5 здобувачів вищої освіти ДДПУ працевлаштовані в освітніх закладах Фундації
Польща	Щецинський університет	Професійний розвиток науково-педагогічного персоналу, зокрема, щодо навичок викладання, дослідження та їх комерціалізації; навчання здобувачів; обмін інформацією про передовий досвід	Угода про співпрацю 13.07.2023 р. – безстроково	1. Підписано угоду про співпрацю (10.07.2023р.). 2. Подано спільний проєкт кафедри української мови та літератури та Щецинського університету «Razom z Ukrainą do lepszej przyszłości: język-kultura-nauka» до Національної агенції академічного обміну (м. Варшава) у

		<p>щодо структури та змісту навчальних програм; спільна підготовка та проведення досліджень та обмін інформацією про результати досліджень, проведених обома університетами; обмін навчальними матеріалами, науковими публікаціями та іншими ресурсами, що стосуються професійного розвитку членів академічної спільноти; підготовка спільних проєктів, спрямованих на залучення коштів для фінансування співробітництва; спільні дослідницькі проєкти; розроблення та реалізація програм подвійних дипломів і програм спільних дипломів</p>		<p>межах програми «Promocja języka polskiego» (07.07.2023 р.). Проєкт не визнано одним із переможців</p>
Словаччина	Вища школа економіки і державного управління в Братиславі	<p>Обмін досвідом в галузі організації навчального процесу і методики викладання; обмін навчальними планами, навчально-методичною літературою і</p>	<p>Договір про співробітництво 16.05.2017 р. – 16.05.2027 р.</p>	<p>Наукова співпраця триває. Здійснюється обмін прогресивним науковим досвідом</p>

		<p>програмними продуктами; обмін викладачами і студентами; спільна участь в організації і роботі науково-практичних конференцій і семінарів; участь у підготовці і виконанні спільних наукових проєктів, у тому числі в межах міждержавних програм і міжнародних грантів</p>		
Чехія	<p>Чеська неурядова організація Суспільно корисне товариство «Людина в біді»</p>	<p>Удосконалення інформаційно-консультативної, профорієнтаційної роботи, надання послуг з психологічної підтримки, проведення відповідних тренінгів, психологічний супровід осіб з числа внутрішньо переміщених осіб та соціально-вразливих категорій населення, які опинились у складних життєвих обставинах, реалізація заходів щодо організації інформаційного простору</p>	<p>Угода про співпрацю 05.01.2016 р. – 31.12.2023 р.</p>	<p>Наукова співпраця триває. Заплановано серію тренінгів-семінарів</p>

VII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність

У 2023 році комп'ютерний парк університету налічував 361 одиниць електронно-обчислювальної техніки.

Фонд бібліотеки базового університету ДДПУ на 01.01.2024 р. становить 571746 одиниць зберігання. До складу фонду входять навчальні, наукові, літературно-художні, довідкові, періодичні видання, неопубліковані документи (дисертації, автореферати дисертацій; магістерські роботи), бібліографічні покажчики, нотні видання, електронні ресурси тощо.

Фонд рідкісних і цінних видань налічує 1031 примірників (1862-1945 рр.).

Бібліотека працює в режимі нових інформаційних технологій: має власний сайт бібліотеки, соціальну сторінку Facebook, в локальній мережі бібліотеки та мережі Інтернет діє Інституційний репозитарій (у форматі DSpace) та Електронний каталог. Працюють онлайн послуги: «Довідково-інформаційне повідомлення» (обслуговування інформацією дистанційно та онлайн усіх категорій користувачів), «Визначення індексів УДК та авторського знаку до наукових робіт», «Інформування професорсько-викладацького складу, науковців онлайн», «Диференційоване обслуговування керівного складу університету (ДОК)», «Групове інформування кафедр з актуальних проблем педагогіки», «Віртуальна довідкова служба», «Електронна доставка документів», «Продовження терміну користування документами, тичасово отриманих в усіх структурних підрозділах бібліотеки», «Документи – поштою» (дистанційне обслуговування та ліквідація заборгованості кориситувачів), «Галузева бібліографія» (рекомендаційні списки документів на допомогу освітньому процесу у викладанні освітніх програм, компонентів); віртуальні виставки та презентації, бібліографічні огляди та бесіди, тематичні інформаційні повідомлення, «Календар знаменних та пам'ятних дат», проведення комплексних заходів: День інформації (ДІ), День кафедри (ДК), День молодого вченого (ДМВ), День аспіранта (ДА); користування безкоштовними ресурсами відкритого доступу.

Є вихід в Internet, доступ до зони Wi-Fi. Бібліотека створює БД: «Користувачі», «Рідкісних та цінних видань», «Опубліковані праці викладачів університету», «Документозабезпеченості навчальних дисциплін», «Періодичних видань», «Бібліотека української діаспори».

Інституційний репозитарій: кількість представлених документів на 01.01.2024 р. – 838 електронних документів; кількість звернень за 2023 рік – 958.

Бібліотека використовує АБІС – UNILIB, що дозволяє оптимізувати обслуговування користувачів, реєструвати нові надходження, вносити бібліографічні записи документів в ЕК (електронний каталог) та сприяє більш оперативному пошуку інформації.

Станом на 01.01.2024 р. загальна кількість накопичених в ЕК бібліотеки ДДПУ документів становить – 97245 бібліографічних описів: книг – 34759 назв, бібліографічних аналітичних описів статей журналів, газет і тематичних збірників – 62486.

У 2023 році до фонду бібліотеки надійшло – 546 прим., у тому числі навчальних видань – 220 прим.; наукових документів – 280 прим., у тому числі – 250 неопублікованих документів; літературно-художніх видань – 27. За галузями знань: природничі та фізико-математичні науки, психолого-педагогічні науки, філологічні, літературно-художні.

У звітний період продовжено співпрацю з розробниками сервісу перевірки академічних текстів на плагіат, зокрема оновлено договір про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат», з ТОВ «Плагіат» планується підписання договору у січні 2024 р. Метою співпраці є забезпечення високої якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти, упровадження сучасних програмних засобів в організацію освітнього процесу, сприяння академічній доброчесності та підвищення якості освіти в цілому шляхом виявлення ознак плагіату в наукових та інших роботах.

Продовжувалась діяльність університету щодо освоєння та підключення до міжнародних баз даних. Згідно з наказом МОН №963 від 01.09.2021 р. університету надано доступ до баз даних Scopus, Web of Science Core Collection та повнотекстових ресурсів бази даних ScienceDirect. Відповідно до наказу МОН № 29 від 17.01.2022 р. регулярно здійснювалися заходи з упорядкування профілів університету в базах даних Scopus та Web of Science Core Collection. Для ефективної підтримки наукової діяльності вчених в умовах війни фахівці компаній Clarivate та Elsevier надали можливість українським дослідникам отримати доступ до важливих дослідницьких інструментів компаній – реферативних, бібліографічних баз даних Web of Science Core Collection та Scopus, доступ до яких збережено у форматі підключення, яке раніше було здійснено через Державну науково-технічну бібліотеку України. Також працівники ДДПУ регулярно беруть участь у вебінарах, що проводяться компанією Clarivate, для вдосконалення знань про особливості роботи з наукометричними базами даних, зокрема Web of Science Core Collection.

У березні 2022 року на порталі Research4Life було повідомлено про рішення видавців наукової літератури надати українським науковцям до кінця 2022 року безкоштовний доступ до електронних ресурсів (журналів, книг, баз даних) у межах проєкту Research4Life, щоб підтримати наукову спільноту України в умовах війни. У січні 2023 року було оновлено статус України на офіційному веб-сайті Research4Life із зазначенням про включення держави до групи країн А, організації та вчені з яких мають безкоштовний доступ до ресурсів платформи. 03 лютого 2023 року ДДПУ надано до 31.12.2025 року доступ до електронних колекцій журналів, книг провідних видавців наукової літератури платформи Research4life, який забезпечує для вчених із країн, що розвиваються, можливість використовувати електронні книги, журнали, бази даних багатьох видавництв світу.

VIII. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

У 2023 році продовжувалося опрацювання тем НДДКР в межах робочого часу викладачів за тематичними планами кафедр. Ці плани складаються на рік, затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи і складають основу плану наукової роботи університету. Наприкінці 2023 року кафедри звітували про виконання планів. Загальна кількість кафедральних тем – 40. Протягом звітного року все заплановане виконано. У своїх звітах кафедри подали анотації із зазначенням якісних результатів, а також дані про публікації та апробацію результатів.

Основними пріоритетними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок, за якими працюють науково-педагогічні працівники університету, є такі: «Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави» та «Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань».

Науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах та зареєстровані в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації:

1. **«Гуманізація навчально-виховного процесу»** (державний реєстраційний номер 0114U001251). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету гуманітарної та економічної освіти Саяпіна С.А.

У межах наукового дослідження: доведено, що сьогодні нового змісту набувають проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, розвитку самостійного, творчого мислення, формування мотивації, організації контролю та самоконтролю; теоретично проаналізовано проблеми професійної компетентності вихователя-методиста закладу дошкільної освіти, акцентовано, що значну роль у цьому відіграє виховател-методист, який має спрямовувати власну роботу на створення професійно-особистісної зони успіху кожного співробітника освітнього закладу, на підвищення рівня мотивації до

саморозвитку, стимулювання генерації нових ідей тощо; доведено, що сформована професійна компетентність у сукупності із загальними сприятимуть створенню професійного портрета педагога, що відображає ставлення педагога до роботи, до інших, до себе та ін.

За результатами дослідження: видано два випуски збірника наукових праць «Гуманізація навчально-виховного процесу», включеного до переліку фахових видань України категорії «Б» (галузь науки – педагогічні, спеціальності – 011 Освітні, педагогічні науки; 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями); 015 Професійна освіта; 016 Спеціальна освіта; 017 Фізична культура і спорт); опубліковано 4 статті, включених у БД Index Copernicus, 13 статей у наукових фахових виданнях України, 7 статей у зарубіжних виданнях, зроблено 10 доповіді на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

2. «Теорія і практика соціально-педагогічної роботи з різними категоріями населення» (державний реєстраційний номер 0115U003305). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи Коношенко С.В.

У межах дослідження отримано такі результати: висвітлено сутність і структуру комунікативної культури майбутнього фахівця соціальної сфери; проаналізовано тренінгову роботу у соціальній сфері; досліджено правові основи та форми соціальної роботи з людьми похилого віку; висвітлено актуальні проблеми соціальної роботи з людьми похилого віку у період війни в Україні; проаналізовано міжнародний досвід підготовки фахівців соціальної сфери; висвітлено сутність і структуру комунікативної культури майбутнього фахівця соціальної сфери; висвітлено теоретичні засади соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу; проведено теоретичний аналіз сучасного напрямку та вектору розвитку державної системи соціального забезпечення дітей-сиріт; проаналізовано особливості соціальної роботи з малозабезпеченими сім'ями та ін.

За результатами дослідження: взято участь у написанні зарубіжної колективної монографії; опубліковано 2 навчальних посібника, 7 статей, включених у БД Index Copernicus, 9 статей у наукових фахових виданнях України, зроблено 9 доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

3. «Науково-методичне забезпечення змісту освіти дітей з психофізичними вадами» (державний реєстраційний номер 0115U003306). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти Дмитрієва І.В.

У межах дослідження отримано такі результати: окреслено перспективи професійної підготовки майбутніх фахівців до діяльності в інклюзивному освітньому середовищі у контексті стратегій розвитку вищої освіти в Україні; визначено роль артпедагогіки в освіті дітей з особливими освітніми потребами; досліджено специфіку навчання грамоти дітей з низьким рівнем готовності до читання і письма; висвітлено актуальні проблеми соціальної роботи з вразливими категоріями населення у період війни в Україні; проаналізовано інновації щодо вивчення загального недорозвинення мовлення у дітей з особливими потребами; розкрито особливості соціально-психологічної адаптації учнів початкових класів шляхом формування у них комунікативних навичок та ін.

Розпочато реалізацію проєкту Erasmus+ «A Behavior Management Training Virtual reality preparing higher education students to support individuals with autism»/«Тренінг з управління поведінкою за допомогою віртуальної реальності при підготовці здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти для підтримки людей з аутизмом» (2023 – 2026 pp.).

На базі проведеної роботи: опубліковано 1 статтю у виданні, включеному у БД Web of Science Core Collection, 4 статті – у БД Index Copernicus, 6 статей у фахових наукових збірниках України, 3 статті у зарубіжних виданнях.

4. **«Інноваційні технології в технологічній освіті»** (державний реєстраційний номер 0115U003307). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і практики технологічної та професійної освіти Стешенко В.В.

У межах дослідження отримано такі результати: обґрунтовано актуальність дослідження проблеми використання дослідницької технології навчання під час вивчення будови технічних об'єктів; визначено особливості організації безпечного навчання офлайн в умовах воєнного стану; встановлено приховані проблеми технологічної освіти, якими є: узгодження державного мінімуму ЗСО з технологічної освітньої галузі зі змістом позашкільної освіти, оновлення Концепції технологічної освітньої галузі, розробка технології і методики адаптивного й дистанційного навчання, розробка теоретичних основ оновленого змісту технологічної освітньої галузі, забезпечення формування в учнів культури перетворювальної діяльності на основі системи технологій виробництва товарів і послуг та ін.

За результатами дослідження опубліковано 3 статті у виданнях, включених у БД Index Copernicus, 4 статті у фахових наукових збірниках України, зроблено 9 доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

5. **«Особистість і суспільство в XXI столітті: концепції та тенденції розвитку»** (державний реєстраційний номер 0115U003308). Науковий керівник – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Мозговий Л.І.

У межах дослідження отримано такі результати: досліджено проблеми існування та мислення особистості сучасної України, соціальні трансформації суспільства, взаємозв'язок між діями інтелігенції, інтелектуальним контекстом епохи та державною владою; проаналізовано роль свободи як механізму збереження соціальної системи; розглянуто етнонаціональні складові українського суспільства та можливості сучасної української еліти у збереженні та популяризації національної ідеї; розглянуто сутнісні характеристики понять «моральна відповідальність» та «свобода волі», показано їх вплив на правову систему та ін.

На базі проведеної роботи: видано два випуски збірника наукових праць «Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Серія: «Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства», включеного до переліку фахових видань України категорії «Б» (галузь науки – філософські, спеціальність – 033 Філософія); опубліковано 3 навчальних посібника, 2 статті – у БД Index Copernicus, 11 статей у фахових наукових збірниках України, зроблено 9 доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

6. **«Актуальні проблеми літературознавства, мовознавства, соціальних комунікацій та їх реалізація на заняттях у ВНЗ»** (державний реєстраційний номер 0115U003309). Науковий керівник – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри української мови та літератури Біличенко О.Л.

У межах дослідження отримано такі результати: досліджено комунікативні властивості художнього тексту; окреслено напрямки реалізації компетентностей української мови та літератури, зарубіжної літератури на заняттях у ЗЗСО та ЗВО; досліджено літературу американського постмодернізму; вивчено джерела історії мови в студіях східнослов'янських лінгвістів кінця ХХ – початку ХХІ ст.; проаналізовано питання формування ключових компетентностей здобувачів вищої освіти на заняттях з української, польської мов; досліджено мовні особливості сучасних українських медіа; обґрунтовано питання формування художньо-естетичних цінностей у здобувачів вищої освіти на заняттях з фольклору та історії української літератури; досліджено специфіку офіційно-ділового стилю української мови на матеріалі текстів службових документів, укладених українською мовою та іноземними мовами та ін.

Керівник науково-дослідної роботи проф. Біличенко О.Л. бере участь у реалізації двох проєктів за напрямом Жан Моне Програми Європейського Союзу Erasmus+ «Україна – ЄС:

міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) та «Європейські практики медіаосвіти» (101085162 EUPinMED ERASMUS-JMO-2022-MODULE).

Для сприяння взаємодії між українськими науковцями, які працювали/працюють в італійських установах у межах подальшого співробітництва проф. Біличенко О.Л. 28.11.2023 р. брала участь у спільному семінарі Болонського університету та фонду KAS із доповіддю «Літературний потенціал Тоскани та Донбасу в спільному європейському комунікаційному просторі». У межах співробітництва з Міжнародною академією інформатизації (м. Алмати, Казахстан) проф. Біличенко О.Л. взяла участь у роботі секцій МАІН «Інформаційно-духовне відродження світової спільноти» (20.02.2023 р. та 20.05.2023 р.); участь у круглому столі «Проектний менеджмент в академічній діяльності вишів: підготовка кадрів та управління середовищем».

За результатами дослідження: проведено VIII всеукраїнську заочну науково-практичну Інтернет-конференцію «Горбачуківські студії: мовно-літературний потенціал Донеччини в соціально-комунікативному просторі України та світу» (24-27 квітня 2023 р.); опубліковано 4 навчальних посібника, 12 статей у журналах, що індексуються БД Index Copernicus, 16 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України; 13 статей у зарубіжних виданнях; 47 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

7. «Теоретико-методологічні засади формування адаптаційного потенціалу особистості в сучасних умовах життєздійснення» (державний реєстраційний номер 0115U003310). Науковий керівник – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Мелоян А.Е.

У межах дослідження отримано такі результати: досліджено особливості прояву вікарної травми та посттравматичного стресового розладу у психологів, які працюють в умовах військових дій; вивчено психологічні особливості емоційного вигорання як синдрому професійного стресу вчителів шкіл інтернатів для дітей з вадами інтелекту; обґрунтовано особливості прояву копінгових стратегій подолання кризової ситуації в учителів закладів загальної середньої освіти; досліджено взаємозв'язок агресивності й особистісних особливостей у здобувачів вищої освіти; досліджено вплив війни в Україні на психологічне здоров'я здобувачів вищої освіти; розроблено методи психологічного консультування студентів та психологів у роботі з внутрішньо переміщеними особами та населенням регіону та ін.

За результатами дослідження взято участь у написанні колективної монографії; опубліковано 2 статті у виданнях, які включено в БД Web of Science Core Collection, 8 статей – у БД Index Copernicus, 10 статей у фахових наукових збірниках України, 2 статті у зарубіжних виданнях, зроблено 36 доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

8. «Організаційні механізми і технології забезпечення інформативності облікових даних в процесі прийняття управлінських рішень» (державний реєстраційний номер 0115U003311). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри управління та адміністрування Гончар Л.В.

У межах дослідження отримано такі результати: розкрито особливості здійснення аудиту при автоматизованому процесі обробки облікової інформації на підприємствах; досліджено сучасний стан розвитку управлінських інформаційних систем, умови їх упровадження, задачі, які вони виконують в обліковому процесі; розглянуто сутність та цілі управління фінансовими ресурсами підприємства та вказано на їх визначальне значення в управлінні підприємством; проаналізовано законодавчу базу з наряду оподаткування фізичних осіб в Україні; досліджено проблемні питання обліку, формування та подачі фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва та ін.

За результатами дослідження взято участь у написанні зарубіжної колективної монографії; опубліковано 2 статті у виданнях, які включено в наукометричну базу Scopus, 3 статті – у БД Index Copernicus, 8 статей у фахових наукових збірниках України, зроблено 24 доповіді на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

9. «Культуротворче буття людини початку XXI століття» (державний реєстраційний номер 0115U003312). Науковий керівник – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Федь В.А.

У межах дослідження отримано такі результати: досліджено застосування культурологічного підходу в практиці сучасної вищої освіти; розглянуто культуру як спосіб людського існування, як загальноприйнятний спосіб мислення та соціально-спадкова цілісність практичних навичок та ідей; досліджено особливості формування системи цінностей сучасного українського суспільства та особистості, яка є носієм і оберегом національної культури; проаналізовано культурологічну спрямованість особистості, що визначає її світоглядні позиції, творчий потенціал, систему переконань, смаків, ціннісно-емоційне ставлення до себе, до культурно-духовних надбань, образу життя; окреслено окремі виміри культурного життя у стосунках людини та світу та ін.

На базі проведеної роботи опубліковано 4 навчальних посібники, 1 статтю у виданні, яке включено в БД Web of Science Core Collection, 1 статтю – у БД Index Copernicus, 4 статті у фахових наукових збірниках України, зроблено 11 доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

10. «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» (державний реєстраційний номер 0115U003313). Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти Гаврілова Л.Г.

У межах дослідження отримано такі результати: вивчено європейський досвід підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи в сучасних умовах глобалізації, інтернаціоналізації та цифровізації суспільства і освіти; продовжено наукове осмислення Концепції Нової української школи, зорієнтованої на формування інформаційно-цифрової компетентності учнів, а також поглиблене вивчення англійської мови як мови європейської комунікації; вивчено офіційні документи мовної політики Європейського Союзу, проаналізовано наявні перешкоди з її реалізації; досліджено зарубіжний досвід упровадження програми соціально-емоційного навчання в початковій школі; обґрунтовано роль TED TALKS ресурсів у вдосконаленні іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта та ін.

У 2023 році на кафедрі теорії і практики початкової освіти продовжено реалізацію двох проєктів за напрямом Жан Моне Програми Європейського Союзу Erasmus+ «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) та «Європейські практики медіаосвіти» (101085162 EUPinMED ERASMUS-JMO-2022-MODULE).

При кафедрі теорії і практики початкової освіти видається збірник наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти», який включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» зі спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки та 015 Професійна освіта (наказ МОН від 28.12.2019 р. №1643) та до наукометричної бази даних Index Copernicus.

На базі проведеної роботи захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії; видано колективну монографію; опубліковано 7 навчальних посібників, 1 статтю в журналі, що індексується в БД Web of Science Core Collection, 14 – у БД Index Copernicus, 19 статей у журналах, що входять до переліку наукових фахових видань України, зроблено 35 доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях.

11. «Вивчення адаптаційних реакцій організму, що формуються під впливом різноманітних факторів природи та суспільства» (державний реєстраційний номер 0115U003314). Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології Дичко В.В.

У межах дослідження отримано такі результати: вивчено адаптаційні реакції організму, що формуються під впливом різноманітних факторів природи і суспільства та закономірностей їх впливу на процес наступності здорового способу життя студентів; розроблено рекомендації для залучення учнів до експериментальної діяльності при викладанні біології; розроблено інструктивні картки для проведення дослідницького практикуму з біології на уроках та в домашніх умовах; вивчено критерії, показники, педагогічні умови підготовки студентів до самостійної роботи в умовах ізоляції; вивчено питання профілактики професійного «вигорання» вчителя в умовах дистанційного навчання та ін.

На базі проведеної роботи взято участь у написанні колективної монографії; опубліковано 2 статті у виданнях, які включено в БД Scopus, 2 статті – у БД Index Copernicus, 2 статті у фахових наукових виданнях України, 12 – у зарубіжних виданнях.

ІХ. Заключна частина

У ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» організація наукової і науково-технічної діяльності здійснюється за безпосередньої координації Заступника Міністра освіти і науки України, Директорату розвитку науки, Директорату міжнародної співпраці, Директорату іновачій та зв'язків науки з реальним сектором економіки Міністерства освіти і науки України. Така співпраця відбувається через відповідний документообіг, консультування зі спеціалістами, участі у нарадах та вебінарах для науковців і працівників наукових частин тощо.

Окремим ефективним каналом взаємодії є Рада проректорів з наукової роботи та директорів наукових установ Міністерства освіти і науки України (до складу якої входить проректор з науково-педагогічної роботи Чайченко С.О.), члени якої бувають участь в обговоренні і вирішенні важливих питань щодо наукової та науково-технічної діяльності, зокрема: питання атестації наукових напрямів, базового фінансування, організації і проведення конкурсів фундаментальних та прикладних досліджень і розробок, підготовки наукових кадрів тощо.

Протягом звітнього року ректор університету, доктор педагогічних наук, професор Омельченко С.О. продовжувала працювати в оновленому складі Атестаційної колегії МОН щодо підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

У звітній період завідувач кафедри педагогіки вищої школи Топольник Я.В. та завідувач кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії Омельченко М.С. продовжили працювати у складі Експертної ради МОН з експертизи проєктів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених (секція «Україна в мінливому світі: інклюзивне, інноваційне, мисляче суспільство»).

Відповідно до наказу МОН від 12.12.2022 р. №1111 «Про затвердження списків експертів з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводитиме Міністерство освіти і науки України, та звітів про їх виконання за тематичними напрямками, за якими буде здійснюватися експертиза», у 2023 році продовжили працювати експертами 4 науково-педагогічні працівники університету:

1. Проректор з науково-педагогічної роботи, доктор фізико-математичних наук, професор Чайченко С.О. – тематичний напрям «1. Математика».

2. Доцент кафедри управління та адміністрування, кандидат економічних наук Артюхіна М.В. – тематичний напрям «17. Економіка».

3. Завідувач кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики, доктор педагогічних наук, професор Величко В.Є. – тематичний напрям «19. Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту».

4. Завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології, доктор біологічних наук, професор Дичко В.В. – тематичний напрям «19. Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту».

До основних труднощів у роботі науково-педагогічних працівників при провадженні наукової та науково-технічної діяльності в університеті можна віднести такі: низький рівень фінансового забезпечення науки як в державі, та і на університетському рівні; недосконалість процедур наукової експертизи, що може приводити до нераціонального і непрозорого розподілу коштів державного бюджету на фінансування наукових проєктів; слабо розвинені механізми впровадження результатів наукових досліджень у виробництво і практику; недостатня інтеграція наукового і освітнього процесів; низький рівень володіння іноземною мовою. Відчутними є також проблеми, пов'язані із військовою агресією РФ по відношенню до України: неможливість повного використання матеріально-технічної бази університету (зокрема, лабораторій) внаслідок вимушеного переміщення, відтік наукових кадрів за кордон (особливо обдарованої молоді), відключення енергозабезпечення і нестабільний доступ до мережевого та мобільного інтернету, спричинені російськими ракетними та артилерійськими обстрілами інфраструктурних об'єктів України.

Основні напрямки активізації в організації наукової та науково-технічної діяльності в університеті вбачаємо в: підготовці проєктів для участі в програмах Еразмус+, Fulbright; збільшенні кількості публікацій у виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus і Web of Science Core Collection; налагодженні всіма редакційними колегіями наукових видань університету роботи з виконання вимог для присвоєння науковим виданням категорії «А»; підвищенні рівня міжнародної активності, зокрема через реалізацію заходів співпраці в межах підписаних угод; підвищенні рівня академічної мобільності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників; створенні інституту запрошених професорів з числа авторитетних фахівців у відповідних галузях.

Проректор з науково-педагогічної роботи

Станіслав ЧАЙЧЕНКО